

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 114 (СЭЭ24)
МАЙН
15
СУББОТО
1954 он

Сэв 20 мүнэгэ.

СССР-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Бүгэдэарадай хайндэрэй хүндэлэлдэ (1-дэхи нюур)
РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДАЙ ПОЛИНУУД ДЭЭРЭ: А. Смирнов. — Эртн тарилга дүүргэд, хартаабха тариха эхилбэ. С. Бардамова. — Тарилгын темпые түргэдхэхэ (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: Ц. Галсанов. — Партийна нуралсамай жэлэй зарим дүнгүүд Н. Базарон. — Коммунистуудай илэйн ургалта (2-дэхи нюур).

Мих. Толкач. — Түрүүшүүлэй зэргэдэ дахиад гараба (2-дэхи нюур).

И. Ильин. — Партийна нүтөөгэй нурлуулалтаа байхад... (2-дэхи нюур)

О. Раднаев. Баргажада шефскэ хүдэлмэри мартаг дашоо (3-дэхи нюур).

ШЭНЖЭЛЭЛ: Ц. Базаров. — Редакцияда ерэнн шэлэгүүд тухай (3-дэхи нюур).

Ц. Дандаров. — Нүхэр Ильинийн үшөө дахин асууя. (3-дэхи нюур).

РЕДАКЦИЯДА ЕРЭНН БЭШЭГҮҮД (3-дэхи нюур). Гададын хэрэгүүдэй министрүүдэй Женевскэ эвлөөн (4-дэхи нюур).

ДААҢАН АЖАЛАЙНЬ ТҮЛӨӨ КОММУНИСТНУУДАЙ ХАРИУСАЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Коммунистическэ парти, Советскэ коммунистическэ социализмын экономикэ гол хуули ёһондо түшэглэн, обществын гэшүүдэй саг үржэ дээшэлжэ байдаг материална культура эрилтэнүүдэ эгээр хангаха гэһэн зорилго урдад тэрэнээ бэлүүлжэ байна. Тон шухала зорилго бэлүүлхэ үгэ гү, али харгы зам парти управительсын тогтоолнууд доо заагланхай. Тэе харгы замууд да: ойрын 2—3 жэл соо манай хүн зонинэ улам ехэ хэрэг боложо байгаа хүдөө ажыхын шүтэнүүдээр хүдөөр хангаха, тэй дээр хүнгэн ба элээ хоолой амьшленосоние хангаха ябадал болно.

Бүгэдэе туйлахын тулада, болохоороо, хүдөө ажыхын эгэ дэбжэлтэ түбхын түрүүндэ ханга ушартай болоно. Хүдөө ажыхы саашадан хүгжөөхэ хэмээнүүдэ бэлүүлгэдэ парти ба управительсоо хамаг анхаралаа хандуулахай. Колхозууд, МТС-үүд ба кооперативууд хүсэтэ шэнэ техникэ амалгүйгөөр үгтэнэ. Шэнэ ба гү газар элдүүлэн ашаглахын тулада олон шэнэ МТС-үүд совхозууд бии болгодожо, мүн хуушан МТС-үүд ба совхозуудта энэ нар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Парти хадаа хэдэн зуун мян партиан хүдэлмэрилгэгшэе, агрономууды, зоотехникууды, инженерууды, механикаторнууды, тоодо өөрөөгөө дүршэлтэй ба гэм гэшүүдэ хүдөөд, сэхэ колхозууд ба совхозууд үйлдэри дээрэ амалхынь гаргалан байна.

Манай арад, коммунистууд түрүүлгээр, хүдөө ажыхы саашаа хүгжөөхэ тухай партинын табиурял ба зорилгы өөрөөгөө ба да дутын, бүгэдэарадай хэрэг тулоод, тэрэнине тон баргээр уртажа абалан байна. Парти урлагар хүдөө нотагуудта амьрилхэеэ гараһан советскэ агрономуудай дууда олон тоого коммунистууд бии юм. Тэдэнэр харюудатай ажалууды дааж абаад хадаа, партинын гэшүүнэй үндэр нэрээрээгэе ариунаар абажа ша, партинын даалганан ажалье тэй түрэтэйгөөр бүтэнэ, олодгэ үлдэр жэшээ харуулжа, энэ зонингоо манлайда ябана. Зонинэ тоолохо болоо һаа, бараглар бэшэ юм бээ.

Тээтэй хамта, партинын политике бэлүүлхын түлөө бүгэдэарадай эхэй түрүү зэргэдэ абажа баймэняга түмэн коммунистуудай харюусалга багатай хүнүүд ажахан байжа байдаг. Тэдэнэрэй өшөөншэ һаан, тэдэнэр тухай эхэ, тэдэнине шүүмжэлхэ, зүб тулда оруулаха ушартай болоно. Юб гэхэдэ, тэдэ коммунистууд ехэ ехэ тушаалуудта: колхозууд түрүүлгэһэнээр, парторганистуудай секретарнуудар, партианайкомуудай харюусалгата хүмүрилгэгшэдээр, мэргэжэлтэдээр амьрилжэ байха юм; тэдэнэй үл доронь, хүтэлбэри доронь бүтэнэ устасгууд, хэдэн мянган хүн уртаа ехэ материална өөөри хэрэгүүд байдаг юм.

Бүгэ жэшээ харуула. Партинын даршэбэрэй айком коммунистууд ехэ этигэл найлбарилжэ, тэрэнине Зандинай сомоний Калининай нэрэмжэтэ колхозой парторганизаацин секретаряй найн дуралхан байгаа. Тус партианайзацин гэшүүдэй этигэл найбэри үзүүлһэнэйл ашаар нүхэр партианайзацин секретаряй хунгаһаа һэн. Даалгалганан үндэлтэй тушаалдаа үнэн сэхээр амьрилжэ эхилхын орондо нү-

хэр Кашин түрүүшын үдэрһөө эхилжэ коммунистуудай ханамжа шагнахаа, тоохобо болёод, колхозой правленидэ, түрүүлгэгшэдэ туһалхын орондо, тэрэнтэй «портфель» булясалладаг болоод, партино-политическэ хүдэлмэри эмхидхын орондо кладовойдо записканууды, бригадирнуудта — нарядууды бэшэдэг болоод, тус парторганизаацин ажал хэрэгыне богонихон болзор соо ехээр муудуулан байгаа. Тэрэн дээрһээ боложо тус парторганизаацин олохон коммунистууд авангардна үүргэ дүүргэхэе болһон байгаа. Политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэрин нурларһан дээрһээ адууһа малай харуулаха муудаж, олон мал гаралһан, мүн тус колхоз тарилгада тон муу бэлдэхэтэйгээр орон байха юм.

Үшөө нэгэ жэшээ. Партинын Бичурин айком хадаа энээнэй урда тээ хүтэлбэрлхы хүдэлмэридэ удаан саг соо ажаллажа дүршэлтэй болһон коммунист Маниновыне томодхондо «Коммунизм» колхозыне хүтэлбэрлжэ, ажал хэрэгыне заһахын тула эльгэһэн байгаа. Теэд, энэ колхоз мүнөөшө хүртээр тэгдэжэ ябана, харин нүхэр Манинов архи тамхи бусад хэбхи ябадалда толгойгоо эршөөд, партинын найлбаринэ харюулаһгүй.

Манай корреспондентын мэдээһэнэй ёһоор, мүн Сэлэнгын аймагта колхозуудай хүтэлбэрлхы хүдэлмэрилгэгшэдэ дунда тэдэндэ даалгалганан устасгуудыне мууса хүтэлбэрлдэг хүнүүд үсөөн бэшэ бии гэхэ. Иймэ баримтанууд юундэ үзэгдэнэб гэхэдэ, партинын айкомууд, аймгүйсэдкомууд кадрнууды шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ анхаралаа нулаар хандуула.

Кадрнууды зүбөөр шэлэн оложо хубаарилан табиха гэһэн юун гэһэн удахтай юм гэхэдэ, хүдэлмэрилгэгшэе хаана ямар ажалда хүдэлжэ һаа таараха хаб, хаана ямар ажалда тэрэнһээ үлэмжэ ехэ үрэ гарахад гэжэ хаража үзэхэ, шиндхэхэ ябадал болоно. Гадаа, энэ тэрэ хүнине ажал хүдэлмэридэ табихадаа тэрэнэй партина, политическэ шагнарые заабол анхаралдаа абалсаха хэрэгтэй. Эдэ эрилтэнүүд хадаа кадрнууды шэлэн ололгын, хубаарилан табиһан партинын принцип мүн. Теэд манайда энэ принцип хэрээр сахигланб гэбэл, энэ талаар ехэнүүд дутагдалнууд бии. Зарим айкомууд эрдэм нургаалаар бага, даалганан ажальеһе нулаар мэдэхэгүй, али оройдоошө мэдэхгүй, хуушан ажаллаа унагаһан — иймэ хүнүүд нэгэ газарһаа нүгөөдэ тээнэ абаашаад табижа байдаг. Кадрнуудыне нимээр шэлэхэ ба хубаарилхад ажал хэрэгтэ хоро хүргэхэе бэшэ ондоо юушө үгэхгүй.

Кадрнууды хүмүүжүүлхэ хэрэг тон шухала хэрэг мүн. Кадрнууды шэлэнэйлгэгшэ, хубаарилан табиһанайнгаа һүүлээр, тэдэнине нургаха, тэдэнине ажал хүдэлмэрин ба политическэ талааршэ шухала шагнартай болгохо хэрэгтэй. Теэд, энэ хадаа кадрнуудыне мин лэ аргалаха, бөөмэйлхэ гэһэн удахтай бэшэ юм. Харин тэдэнэй харюусалгы дээшлүүлхэ, даалан ажаллаа найнаар ябуулаха гэһэн шанга эрилтэ үдэхтэй урда табижа байха гэһэн удахтай юм. Кадрнууды хүмүүжүүлгын шалгалтамал арга метод хадаа шүүмжэлэл ба өөрөөгөө шүүмжэлэл болоно. Энэ арга методые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

Коммунистуудай дааж байһан устасгуудайн түлөө харюусалгыне дээшлүүлхэ гэһэн — партинын организацинуудай тон шухала уялга мүн.



Росситай Украиннын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн дурсаһалда Москва городой Киевскэ вокзалай талмай дээрэ монумент табижа гэжэ ССР Союзай Министруудай Совет тогтообо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: монумент табираха Киевскэ вокзалай талмай хараглана ТАСС-эй фотохронико.

Бүгэдэарадай хайндэрэй хүндэлэлдэ

Росситай Украиннын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн советскэ арад үргэнөөр тэмдэглэнэ. Хаа хаанагүй науца сессинүүд, лекцинууд, хоёрлөөнүүд үнгэргэгдэнэ, вечернууд ба концертнууд эмхидхэгдэнэ, гайхамшагта үдэртэ зориулагданан выставкэнүүд нэгдэнэ.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүд Новгородскэ областнын районно Культурын байшангуудта, хүдөөгэй клубуудта болон уншалгын гэрнүүдтэ 100 гаран лекци уншаа.

Псковой областной хизаар ороно шөнжэлгэлгын музейн выставкэдэ Украинатай эртэ урда сагай Псковой холбоотой байны харуулан һонин документнууд табидаһанхай.

Иркутскын филармони ород ба украин арадудай хани барисаанда зориулагданан лекцинууд концертнууды клубууд болон Кульдурин байшангуудта үнгэргөө. Программалан ород ба украин композиторнуудай зохиолнууд, советскэ Украиннын халбаран хүгжэлтэ тухай арадай дуунууд, шүлэгүүд оруулагдана. Иркутскын, Ангарскын, Черемховын, Усолыя-Сибирскын клубууд болон Кульдурин байшангуудта СССР-эй арадуудай эблэршэгүй нэгэдэлдэ зориулагданан уранһайханай самодетельностини вечернууд эхилээ.

Ахадү советскэ республикануудай артистуудһаа бүридһэн олон тоото коллективүүд эдэ үдэрнүүдтэ Львовто наада табиана. Воронежско ород арадай хоорой, Грузинска ССР-эй арадай артистууд Н. Рамишвили ба И. Сухивили гэгшэдэй уранһайханай хүтэлбэри доро Грузинска ССР-эй арадай танцын ансамблин концертнууд болоо.

Белорусска композиторнууд өөһдөнгөө хэлэ хэдэн шэнэ зохиолнууды агуучехэ түүхэтэ үдэртэ зориулаа. Украинска ССР-эй советскэ композиторнуудай союзай ойн пленум дээрэ «Думка» гэжэ нэрэтэй хоорто Белорусска залуу композитор И. Кузнецова «Днепр тухай» дуу ехэ бэрхээр дуулаа. Композитор Д. Лукас Леси Украиннын үгэнүүд дээрэ хэдэн дуунуудай аялга бэшэжэ дүүргэбэ.

«Партизанууд ябана» гэжэ хооры украинска поэт М. Шереметын үгэнүүд дээрэ В. Оловников аялга бэшэбэ.

Молдавида украинска литературын зохиолнууд улам олоороо хэблэгдэжэ болонхой. И. Муратовай «Буковинская повесть», В. Казаченкын «Дунда нургуулитай болононой аттестат», М. Рыльскин, П. Тычиней, М. Стельмакын, В. Василевскайгай ба советскэ Украиннын бусад позууд болон уран зохиолшодой зохиолнуудай үхибүүдэ зориулан шүлэгүүдэй ба расказуудай сборник молдавска хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэн гартагдаба.

Элитэ ехэ түүхэтэ событи хадаа арадай творчествоын шэнэ дэбжэлтэ ургуулаа. Колхозны позууд арадудай эблэршэгүй хани барисаанда

зориулагданан дуунууды зохино. Станиславска областнын Лисецкэ районной колхозник М. Лушак гэгшэ өөрөөгөө шэнэ дууе «Найн даа, манай ахадүүнэр» гэжэ нэрлээ. Кулска районной колхозник Н. Романюк гэгшэ өөрөөгөө шэнэ зохибөлыне гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулаша ба полковнец Богдан Хмельничкидэ зориулаа. Областнын позууд-колхозникуудай зохибон олон зохиолнууд уранһайханай самодетельностини коллективүүдээр, областной филармонини артистуудар, дуунай ба танцын Гуцульска ансамблнуудар гүйсэхэдэжэ байна.

ВИТЕБСК. Якоб Коласкэй нэрэмжэтэ Белорусска драматическа театрын сценэ дээрэ үсэгэлдэр С. М. Кировэй нэрэмжэтэ педагогическа институудай драматическа коллектив А. Корнейчукай «Платон Кречет» гэжэ шэнэ жүжэг харуулаа. Тэрэн ехээр һонирхогдоо.

Украинска драматургнуудай зохиолнууд уранһайханай самодетельностини коллективүүдэй репертуарта улам бүри ехэ һуури ээлдэг боложо байна. «Красный Октябрь» гэжэ гуталы фабрикын театральна коллектив В. Собко гэгшын «Ажа ябадалла шэнээр эхилбэ» гэһэн жүжэг харуулаа. Гуталшад энэ жүжэгэ Оршанска районной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой клубай сценэ дээрэ һаяшаг харуулан байна. Самодетельнэ театрын энэ жүжэг наадалгадан таряашад һайн сэгнэлтэ үгөө.

Росситай Украиннын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн тэмдэглэгэе Витебскэ городой промкооперацин дуунай ба танцын самодетельнэ ансамбль; Оршанска улаһанай комбинадай, барилгын материалнуудай комбинадай культурын ордной ба бусадай драматическа, дуунай ба танцевальна коллективүүд СССР-эй арадуудай зохиолнуудһаа концертнэ программнууды бэлдэхэ. Ойн үдэрнүүдтэ 300 гаран самодетельнэ коллективүүд шэнэ жүжэгүүдыне, хүгжэмэй ба хореографическа зохиолнууды харуулаха юм.

СЫКТЫВКАР. Коми АССР-эй леспромхозуудта, колхозуудта, МТС-үүдтэ, шахтанууд ба нефтеолзоборилгонуудта Росситай Украиннын нэгэдэһээр 300 жэлэй ойдо зориулагданан лекцинууд ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ. Энэ гайхамшагта событида зориулагдан СССР-эй Наукануудай академини филиалай Коминин эрдэмтэ соведэй үргэн заседаны болобон байна.

Республиканска, районно, хүдөөгэй ба партина библиотекэнүүдтэ украинска уранзохиолшодой зохиолнуудай выставкэнүүд эмхидхэгдээ. Коминин номой хэблэл И. Франкын расказууды ба А. Гончарай «Знаменосцы» гэжэ зохибөлыне коми хэлэн дээрэ оршуулаха олон тиражтайгаар хэблэн гаргаба. (ТАСС).

Республикын колхозуудай полинууд дээрэ

Эртн тарилга дүүргэд, хартаабха тариха эхилбэ

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй Центральна Комитедэй февральско-мартовска Пленумэй һүүлдэ Погранична МТС-эй харьяата Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд саашаа тарянайнагаа полинуудай ургасыне дээшлүүлжэ, шэнэ ба боро газарнууды ашаглажа, орооһо тарянай элбэг баян ургаса хурладаг болохо гэжэ шиндээ һэн. Тин энэ колхозой гэшүүд агротехническэ хэмжээ-ябууланууды найнаар үнгэргэжэ, полинууд дээрэ тарилгын урда тээхи хүдэлмэрине саг болзортон шанар найнтайгаар хэжэ дүүргэд, орооһого культурануудай эртн тарилгыне хэдхэн хоног соо хэжэ, майн 1-дэ сүм дүүргэн байна. Энэ колхозой полинууд дээрэ нүхэр Дроздовой хүтэлбэрлдэг тракторна бригадын механикаторнууд хабарай тарилгыне саг болзортон үнэргэхын тулада хүсэ шадлааа гамнангүй ажаллана. Тэдэнэр мүнөө оройн, тэжээлэй, овошной культурануудай тарилгаха полинууды элдүүрилжэ, пар, шэнэ ба боро газарнууды хажалжа байна.

Үсэгэлдэр энэ колхозой полинууд дээрэ хартаабха тарилга эхилбэ. Хартаабха тариха газарнууд найнаар үтэгжүүлэгдэд, ехэнхи хубинь элдүүрилгэдэ. Энэ жэлдэ хамта 60 гектарта хартаабха тарилга дахын. Мүнөө хартаабха тухай түхээрэгдэнэ плугаар квадратна аргаар таригдана. Зундаа хартаабхын полине уташа хүндөөшөн механикын хүсөөр элдүүрилжэ арга олгогдохо байна. Хартаабха тарилгада хамта 40 шахуу хүн хүдэлмэрилнэ. Мүнөө 10 шахуу гектар газарта хартаабха таригдаа.

А СМОРНОВ

Тарилгын темпые түргэдхэхэ

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). Полевой хүдэлмэрине саг болзортон үнгэргэжэ байһанай ашаар хэдэн жэл удаа орооһо тарянай элбэг баян ургаса хуржажа байдаг Түнхэнэй аймагтай зарим түрүү колхозууд, жэшээлхэдэ, «Победа», «Красный пахарь», Хрушевой нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд энэ жэлдэ орооһого культурануудай эртн тарилгыне 7—8 хоног соо дүүргэбэ. Эдэ колхозууд мүнөө орооһого культурануудай оройн, силоснэ болон овошной культурануудай тарилгада бэлдхэн, газарыне элдүүрилжэ, эртн пар хажалжа байна. Нүхэр Федоров түрүүлгэгшэ «Победа» колхоз эртн тарилгыне аймаг соо хамаһаа түрүүлжэ майн 7-до дүүргэбэ. Энэ 7 хоног соо хамта 675 гектар, тэрэ тоодо 605 гектар шэнинис тарилгада, түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Колхоз энэ жэлдэ шэнинис тариха түсэбөө 110 процент дүүргэһэн байна. Энэ жэлдэ 675 гектарай 546-нин тарилгын түрүү методээр — хэрээһэлүүлэн тарилгаа.

Энэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг Кыренэй МТС-эй нүхэд Пежемский, Усолцев гэгшэдэй тракторна бригадануудай механикаторнууд ороодсонойгоор ажаллана. Трактористнууд нүхэд Демин, Бобков, Пежемский гэгшэд эрхим ажаллаараа шалгаран үдэр бүхэндэ нормобо үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Колхозинууд болон механизаторнууд энэ жэлдэ арга боломжобө һайса тооложо үзөөд, 50 гектар шэнэ ба боро газарнууды элдүүрилбэ.

Гэхэ зуура, аймаг соо тарилгын хүдэлмэри жэгдэ һайн ябана гэхын аргагүй. Зарим колхозууд, тракторна бригаданууд полевой хүдэлмэрине бэлдэхэл муутайгаар уртаад, эртн тарилгыне мүнөө болотор дүүргэгүй байна. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ оройдоо 290 гектарта шэнинис ба хара тариха Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө болотор эртн тарилгыне дүүргэнгүй. Энэ колхозой полинууд дээрэ 7 трактортай, хүдөө ажыхын бусад олон машинануудтай Кыренэй МТС-эй № 10 ба № 11 тракторна бригаданууд хүдэлмэрилдэг. Нүүлэй 3—4 хоног соо хоёр бригада үлэһэн 30—40 гектар тарилгаа дүүргэжэ яда-

шоо. Эндэ эртн тарилга яахадаа итгээр удааруулагдааб гэхэдэ, нэгдэхээр, тарилга багатайбди, юун байха һэм, хоёр — гурбан зуун гектарыне таряад орхино аазабди гэжэ бөөдэ ехээр найлаад, тарилгада оройтожо, аяар майн 3-да ороо, хоёрдохоор, тарилгыне түргэн болзорто дүүргэжэ тушаа оролдого гаргаагүй. Тракторна болон тарянажалай бригаданууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Муугаар заһабарилгаданан, техническэ харууһа муутай дээрһээ, мүн ажалай муртэйгөөр эмхидхэгдэдгүй дээрһээ тракторнууд, газар элдүүлгын бусад машинанууд саг үргэлжэ эблэрнэ, хэдэн хоноогоор һаата-на. Энэ «ДТ — 54» маркын хүсэ ехэтэй трактор поли дээрэ гаража, оройдоо 17 гектарта культуваши хэд лэ эблэршоо. Тэрэ трактор мүнөөшө болотор эблэрхэ шэнэ заанда хэбтэйээр. Тракторна бригадын бригадирнууд Ошоров, Жаргалов гэгшэд ажаллаа муугаар эмхидхэнэ, гүрэнэй найдаһан баян техникыне дүүрэн хүсөөрнэ ашаглахын түлөө оролдонхой.

Хабарай тарилгыне агротехническэ болзортон, шанар найнтайгаар үнэргэжэ тушаа колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлгэгшэ нүхэр Шагдуров оролдонхой, мүнөө шэнинис болон хара таряа хаяха болзорнуудай алдагдажа байхада зохихо хэмжэ абаһагүй.

Мүн тэршэлэн Молотовой нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозойхид «гарзар гэдэнгүй» гэһэн дэмы шалтаг урдаа баряад, байһаар полевой хүдэлмэридэ оройтожо ороод, эртн тарилгыне мүнөө болотор унжгайруулаа. Эдэ колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторна бригадануудта «Победа» колхозойхило тон алдирхуу байдал үзэгдэнэ. Тракторнууд, сеялкэнүүд эблэржэ зогсоно «Гигант» колхоздо «ДТ—54» маркын нэгэ трактор поли дээрэ гарахатайга хамта эблэрээд, мүнөө болотор хүдэлнгүй.

Хабарай тарилгын эгээл харюусалгатай үе ерээ. Тинмэнээ, колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрлэгшэ техникын хүсые дүүрэнээр ашаглажа, хабарай тарилгыне шамдуулаха тушаа шухала хэмжээнүүдэ абаха ээрэгтэй.

С. Бардамова, манай тгсхай корреспондент.

РЕСПУБЛИКЫН МТС-ҮҮДТЭ ТРАКТОРНА ХҮДЭЛМЭРИН ЯБАСА ТУХАЙ 1954 ОНОЙ МАЙН 10-НАЙ МЭДЭЭН

(Түсбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Бүтэн элбэг ханга (буури тэвчлэлтэ)	Устасно түсөөр (буури тэвчлэлтэ)	Хабарай тарилга	Пар халаага	МТС-үүд	Бүтэн элбэг ханга (буури тэвчлэлтэ)	Устасно түсөөр (буури тэвчлэлтэ)	Хабарай тарилга	Пар халаага
Ц. Усанай	39,2	147,9	61,2	23,6	Салонгын	23,2	132,8	40,3	27,0
Бургалтайн	33,0	122,2	50,5	21,1	Хорин	23,2	110,1	63,7	2,2
Е. Нударын	32,6	159,3	78,8	36,6	Тарбагатайн	22,2	119,9	70,3	10,7
Ушэтайн	29,9	114,5	60,1	12,5	Сосновска	22,5	94,7	58,3	10,8
Сүхын	29,9	111,3	54,8	—	Пограница	22,2	97,5	90,3	14,1
Селендумын	29,7	131,6	42,2	23,3	Суулган	21,9	133,3	29,1	12,7
Гашейн	28,7	132,2	59,0	8,1	Земанайн	21,9	95,8	61,3	—
Хонхойн	27,4	117,1	51,0	4,3	Курбын	21,5	128,8	37,8	41,8
Вичурын	26,9	118,0	51,3	11,0	Чесанын	21,2	97,1	55,1	—
Кяхтын	26,4	117,1	49,5	12,6	Хамнигадэн	21,2	89,3	51,6	1,2
Хэжэнгын	25,4	133,5	56,8	1,8	Жиримский	21,0	102,5	43,7	10,8
Е. Куналеин	25,4	112,8	60,9	20,7	Темлюев	20,8	100,6	33,5	19,8
О. Ключевский	25,2	121,4	49,7	8,0	Түхчюев	20,7	105,3	49,2	4,5
Барганский	25,0	109,1	58,2	—	Удын	19,0	79,2	49,8	4,0
Кыренэй	24,9	104,8	10,6	36,1	Торшын	18,2	63,9	52,5	6,6
Иволгын	24,6	105,6	45,1	5,6	Эгэтын	17,0	79,9	75,8	4,2
В. Куналеин	23,5	104,4	52,8	20,8	Куйтунска	15,2	63,6	29,0	38,0
Ново-Брянскэ	23,5	99,5	52,5	1,1	Итанцын	11,7	51,5	32,1	3,1
					Санцын	11,6	57,8	15,5	5,3

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна нуралсалай жэлэй зарим дүнгүүд

Партийна гэгээрэлэй сетдэхн нуралсалай жэл дүүрэхэ дүтэлбэ. Аймагай олохон кружогууд болон политтургуулинуудта нуралсалай түсбэ дүүргэгдэжэ, дүн гаргалгын занягинууд болобо. Дүн гаргалгын түрүүшын занягинууд нуралсалай эдэхи хэсхэлэй нилээд ургаһыне, марксизм-ленинизмын теориене шулалгада коммунистуудай хүсэл оролдоого эхээр хандууһыне харуулан байна.

Нуралсалай энэ жэлдэ КПСС-эй айкомой, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ байһан ехэ дутагдал гэхэдэ, партийна гэгээрэлдэ һайн дураараа нуралсаха тухай принцип олохи партийна эхин организацинуудта эхээр хазагайруулагдан байгаа. Партийн Уставай эрилтын ёһоор марксизм-ленинизмын нургаалыне шудалха шухала байһан тухайда коммунистуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайса ябуулхын орондо, зарим партийна организацинууд нуралсалай бүхы коммунистуудаа хабаадууһын хойноһоо оролдоод, занятада талгаргаһагүй ябажа шадахагүй үбгэн наһатай коммунистуудыне, олон үхибүүдтэй эхэнүүдыне, бэе мвчтай, үлбэр хүнүүдыне кружогууд болон политтургуулинуудта оруулан байгаа. Коммунистуудай нуралсалыне ёһо тэдгээр, захиралтын гуримаар эмхидхэн баримтанууд занягинууд ийдеино-теоритическэ хэмжээ илээд доошолуулан байгаа.

Партийна гэгээрэл эмхидхэлгэдэ байһан дутагдалнууд ба гаран алдуунуудыне занха талар зохио хэмжээ абаһанай эсэстэ Эгэтын МТС-эй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацинуудай дэргэдэхэ политтургуулинууд тараагдан, тэршэлэн «Коммунизм», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай дэргэдэхэ кружогууд болон политтургуулинуудай составһаа олон үбгэд, эхэнэрнүүд, үлбэр зонууд гаргагдан байха юм. Бүхы кружогууд болон политтургуулинууд, мүн тэдэнэй нуралсалай состав дахинһаа харагдажа үзэгдөө һэн.

Абтагдан хэмжээнүүд комму-

нистуудай нуралсалда нилээд һайн үрэ үгөө. Коммунистуудай политическэ эрдэмэ дээшлүүлхэ оролдогһыне эли бодо урган, кружогууд болон политтургуулинуудта занягинууд һайнаар үнгэргэгдэдэг болоо. Энэ хадаа колхозуудай олохон партийна организацинуудта һайхан үнгэргэгдэн дүн гаргалгын занягинуудһаа харагдана.

«Коммунизм» колхозой партийна организацин дэргэдэхэ нэгдэхэ жэлэй гол түхэлэй кружок (подполитком) нүхэр Л. Н. Номтогов, Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудай дэргэдэхэ хоёрдохи жэлэй гол түхэлэй кружогууд (пропагандистнуудын нүхэд Б. Г. Гончи-ков, Д. О. Ширабон), Ульдергын ба Комсомольско долгоонжэй нургуулинуудай дэргэдэхэ дээшлүүлгэдэн түхэлэй кружогууд (пропагандистнуудын нүхэд П. С. Туговинов, К. Т. Модогоров) нуралсалай жалыне нилээд эмхитэйгээр, ийдеино-теоритическэ үндэр хэмжэндэ үнгэргэжэ дүүргэбэ.

Кружогуудай хүдэлмэрине зүбөөр эмхидхэхэ гэгшэ гансахан партийна организацинуудай эмхидхэлэй хэмжээ абаһанһаа болоо бэшэ, мүн занягинуудаа дээрэ хэлэгдэн пропагандистнуудай ийдеин үндэр хэмжэндэ үнгэргэдэг байһанһаа болоосоо. Нүхэд Номтогов, Гончи-ков, Ширабон болон бусад пропагандистнууд марксистско-ленинскэ теориене шудалалгада нуралсалайгаа дура хүсэллэе зориулжа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Тэдэнэр занягит бүхэндэ һайнаар бэлдэхэ, харуулан ойлгуулаха материал, уранһайханай ном гэхэ мэтые хэрэглэн, хөөрлөөнүүдээ шадамараар хэдэг байгаа.

Нуралсалай үе соо олон нуралсалай политическэ эрдэмэ нилээд дээшлүүлэн байна. «Коммунизм» колхозой партийна организацин дэргэдэхэ кружоко нуралсалай нүхэд Е. А. Климов, А. Я. Башкеев, Д. Ж. Дампилов, И. Д. Дагбаев, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организацин дэргэдэхэ кружоко нуралсалай нүхэд Б. Чинитов, С. Шагдуров, Р. Базарон.

Р. Мункоев, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организацин дэргэдэхэ кружоко нуралсалай нүхэд Д. Сандакдоржиев, Б. Баендуев, Д. Дондоков болон бусад һайнаар нуралсажа, нуралсалай жэлыне дүүргэбэд.

Нуралсал газар бүхэндэ адли бэшэ. Жэшээлхэд, Ворошиловай, Сталиной нэрэмжэтэ, «Путь социализма» болон бусад колхозуудта политическэ нуралсалай ийдеинэ удхы дээшлүүлхын түлөө оролдоого багаар гаргагдан, нуралсалайгаа материал шудалалгада ёһо тэдэсэ хандаһан баримтанууд бии. Эдэ кружогуудта үнгэргэгдэн занягинууд дээрэнэ харахада, теоритическэ зарим нургаал заабаринууд ажахын политическэ бодото зорилгонуудтай, мүн нотагай ажабайдалтай холбогдоногүй. Тэрэн дээрэнэ боложо, зарим нуралсалай дүн гаргалгын занягит дээрэ теоритическэ ямар нэгэн асуудалыне зүбшэн хэлсэхэдэ хабаадалсангүй буудал байба. Тинхэдэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организацин дэргэдэхэ кружоко нуралсалай нүхэд Толмачев, Соленко гэгшэд «бэлдэгүйбди» гэһэн шалтаг дурдаад, дүн гаргалгын хөөрлөөндэ эрэнгүй үлшөө.

Эгэтын МТС-эй партийна организацин дэргэдэ хүдэлмэриһэн нуралсалай 1-дехи жэлэй гол түхэлэй кружоко нуралсалайгаа түсбэ дүүргэгүй. Партийн түхын хурянгы курсын 7 бүлэг үзэгдэхөөр нуралсалай програмдаа хараалагдан аад, миил 2 бүлэг шудалагдан байха юм. Энэ хадаа нуралсалай жэлдэ пропагандистнарай нэлгэсэлдэн, занягинуудай талһалһаан, нуралсалай 50 процентнэ занягитлаа хандаагүй байһан ушарһаа болоо.

Партийна гэгээрэлэй сетдэ нуралсалай жалыне дүүргэлгэ—кружок бүхэнэй хүдэлмэринэ ехэ харюусалгатай үнэ болоо. Тинмэһэ нуралсалай бүхэн дүн гаргалгын занягитлаа һайн бэлдэхэлтэй ошохо зэргэтэй.

Ц. Галсанов, КПСС-эй Ярууны айкомой пропагандист.

Коммунистуудай ийдеинэ ургалта

Улан-Удын № 1 гэр байрануудай управленин контородо партийн түхын хурянгы курс шудалха нэгдэхэ жэлэй кружоко хабаадагшадай түгсэхэлэй занягит үнгэргэгдэбэ. Коммунистуудай политическэ гэгээрэл хадаа, — гэжэ пропагандист нүхэр Струина хэлэнэ,— советскэ хүнүүдыне идеологическаар хүмүүжүүлхэ формонуудай нэгэн мүн. Тинмэһэ энэндэ партийна организаци анхараалаа эхээр хандуула.

Эндэ түгсэхэлэй занягит эжилбэ. Диалектискэ ба историческа материализм тухай гол нургаалуудыне тайлбарилгада ехэ саг үгтөө.

Коммунистическэ партийн идеологическа үндэһэ нуури тухай асуудалда, мүн бусадхы асуудалнуудта коммунистка Малахова тодор-

хой харюунуудыне үгэһэн байна. Энэндэ дээрэнэ харахада нүхэр Малахова марксистско-ленинскэ теориене шудалалгада ехэ оролдоогойгоор хандаа. Тэрэ хадаа нуралсалай жэл соо нэгшэ занягитһаа талһараагүй, үгтэһэн даабаря һайнаар дүүргэдэг байгаа. Хурянгы курс шудалалгаар нуралсалаа хизаарлаагүй, мүн ондоо материалнуудыне хэрэглэсэдэг байгаа.

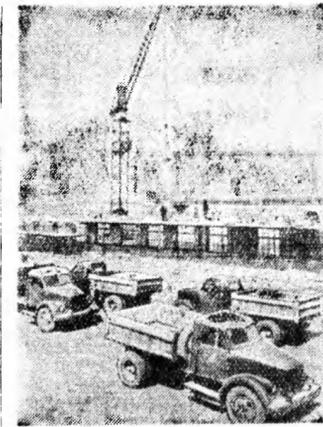
Тэршэлэн коммунистууд нүхэд Г. Иванова, А. Сизова, Д. Гончи-кова, А. Монхоева, О. Стенкина, Подгорная гэгшэд хөөрлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан байха юм.

Кружоко нуралсалай марксизм-ленинизмын үндэһэ нуури шудалалгада ехэ хэсхэлэйгээр хандаа. Эндэ

пропагандист нүхэр Струинагай оролдоон оролдогһыне харагдана. Тэрэ болон нуралсалайгаа урда айхабтар харюусалгатай байһанаа мэдэжэ, партийн түхын хурянгы курсын бүлэг бүхэнине гарахада тэрэндэ бэлдэхэлгэ гадна, партийн түхын талаар хэрэглэгдэхэ харуулан ойлгуулаха материал—альбом, уранһайханай номуудыне, географическа карт гэхэ мэтые хэрэглэдэг байгаа.

Тэдэнэр нуралсалай жалыне эмхитэйгээр дүүргэжэ зураа, эрэхэ жэлдэ нуралсалаа үргэлжлүүлхэдэ гэгшэ дура хүсэлөө мэдүүлбэд.

Н. Базарон, КПСС-эй Улан-Удын Городской райкомой пропагандист.



Украинска ССР. 13 машинно-тракторна станци комплексноор барихын туада Сталинска областто гүрөнэй зүгөө сэхэ мүнган зөөри энэ жэлдэ үтэһэн байна. Барилгын хүдэлмэри эхлэ. Төрөнине областин промышленна предприятинууд хажэ байна. Иловайска машинно-тракторна станция бариха байһан «Сталинметаллургстрой» трест энэ хүдлэтэ зорилгы амжалттайгээр дүүргэжэ байһай. Энэ барилгын индустриальна арга методууд үргөөр хэрэглэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иловайска МТС-эй центральна механическа мастерскойе барилга. ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй бүлэг эхэнүүдыне «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй үмэнһөө шагнаба.

Баргажанай аймагай Лениней нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн Д. Г. Булаева, Ярууны аймагай Гунда тосхой гэгшэ эхэнэр Е. А. Хереева, Курумканай аймагай Ягдлаг нотагай гэгшэ эхэнэр Х. Г. Сафрулина, Кударын аймагай Ранжурвай нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн А. А. Шангина, Кяхтын аймагай Субэрт тосхой гэгшэ эхэнэр Е. С. Баннова ба бусад, хамта 13 хүн 8 үхибүү түрэнһэн ба хүмүүжүүлэнэйгээр түлөө «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденууд шагнагдаа.

Долоон үхибүү түрэнһэн ба хүмүүжүүлэнэйгээр түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахы шатын орденууд 27 эхэнүүд шагнагдаба. Тэдэнэй дунда Закаменай аймагай Маленкой нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн Б. Б. Базарова, Түхэнэй аймагай Калининэй нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн С. А. Агунова, Баргажанай аймагай Лениней нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн Я. Л. Гомбоева, мүн тус аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн Г. М. Очирова, Закаменай аймагай Жлановой нэрэмжэтэ колхозой гэгшүн Р. П. Жижитова болон бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дехи шатын медальтар 31 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медальтар 51 хүн шагнагдаба.

Ажалтай бүридхэл малай фермүүдтэ, бригадануудта тон муугаар табигданхай. Колхозинуудтай олохон ажалта үдэрнүүд саг соогоо ажалтай кинжээнүүд оруулагданагүй. Ажалтай олохон кинжээнүүд колхозинуудтаа бэшэ, харин бригадирнуудта, бүридхэлдэтэ байха юм. Тинмэһэ ажалта үдэрэй зүб буруугаар оруулагдажа байһыне колхозинууд өөһэдөө хинан шалгажа шадахагүй байна.

Малай үбэлжэлэ тон ехэ дутагдалнуудтайгаар үнгэргэгдэжэ байна. Апрель һара соо мал тээжэлгүй болошоһон байгаа. Тинмэһэ олон мал үхөө. Адуу малай ашаг шэмэ бага байһаар, 6 һарын туршалда, дунда жэшээгээр үнээн бүринөө оройдоо 55 литр һүн хаагдаа. Хабарай тарилга мүнөө хангалтагүйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Тракторна бригадануудта туһалха ёһотой колхозой тарянажалтай бригаданууд муугаар хүдэлмэриһэнэ. Полеской хүдэлмэринин түрүштын үдэрнүүдтэй туршалда трактористнуудай эдэ хоол һайнаар эмхидхэгдэггүй байгаа. Колхоз хартгабчын үрлэй хүрэнгүй. Түсэбэй ёһоор парникһоо 100 рама бэлдэхэ ёһотой аад, оройдоо 40 рама бэлдэнхэй. Электростанци, пилорама, тэрэмэ болон автотранспортһаа колхоз мүүса ашаглана. Электростанциын ехэ гарза хэнэ, жэшээнэ, электростанцияа хүдэлмэриһэнэ туһалда энэ жэлэй нэгдэхэ квартал соо колхоз 9800 түхэриг мүнэг, 742 ажалта үдэр гаргаһал байгаа һаа, энэ үе соо тэрэнһөө оройдоо 2500 түхэриг орошо оруулагдаа. Мүн тэршэлэн автомашинуудтаа хүдэлмэриһэнэ мүн туһа энэ жэлэй нэгдэхэ квартал соо 10 мянган түхэриг мүнэг, 300 ажалта үдэр гаргаһалһан бай-

Финляндада урьһаламжа үгэхэ тухай Советско-Финляндска хэлсээе Советскэ Союз ратификацилла

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай зүгөө Финляндска Республикада урьһаламжа үгэхэ тухай ССР Союзай Правительствын ба Финляндска Республикын Правительствын хоорондо 1954 оной февралтын 6-да Москва баталагдан хэлсээе 1954 оной майн 11-дэ СССР-эй Верховно Советэй Президиум ратификацилла.

Украинска ба Белорусска ССР-нүүд ажалтай уласхоорондын организацида оробо

ЖЕНЕВА, майн 13. (ТАСС). Украинска ССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. М. Барановский СССР-һээ Швейцарияда байдаг миссээр дамжуулан ажалтай уласхоорондын бюрогой генеральна директор Д. А. Морсдо һайхан бэшгэ эльгэжэ, Украинска Советскэ Социалистическэ Республикын правитель-

ТУРУУШУУЛЭЙ ЗЭРГЭДЭ ДАХЯАД ГАРАБА

Километр шахуу ута состав абаа-шахыне Мысловай станциин дээрна нүхэр Бажановой дурдахадан машинист Степан Станько тинмэшыне түргэн зүбшөөгөөгүй һэн.

Анхандаа тэрэнэй нимэ хүндэ, ута составуудыне жолоодон гүйлгэхэдэн, хойноһе гансал хүсэтэ һалхин гэгдэгшэ бэлэй! Нүхэр Станько ходо маттуулдаг байгаа: тэрэн тухай газетэдэ бэшдэг. Хүндэлэй дооһаһаа фотокарточкань абтадаггүй, суглаан бүхэнэй президиумда һунгагалааг байгаа. Тезд, Станько гүйлгэхэ мэдээгүй байтарыне алдар солһа ба амжалтын охин өөрыне һогтоожорхёо...

Ингэрээр машинист Станько нэгтэ слесарь болонхой цех соо орохо эрбэ. Һара үнгэрбэ, хоёрдохин эжилбэ. Салишыне ондоо — ахрхан, мастернуудай мэндэлхэлхэнь ондоо. Гэбшыне, цехынхид тэрэндэ хуушанайхыне дурдадаггүй, харин тэрэндэ һайнаар хандадаг, амжалта, дутагдалаа адилхан хулаадаг байба. Тэрэ муу слесарь бэшэ: машинист болохоһоо урид Станько олон паровозуудыне заһабарилгалаһан байгаа. Тэрэ ажалтай ошоной, ажалда дуратай хүн юм.

Жэл үнгэрбэ. Зүгөөр Станькоко энэнь зуун жэл шэнги байба. Эрдэнэй энэхэ бүрээ үнгэ орохо гэгшэлдэ, тэрэ олон юумэ ойлгоо, олон юумэ ухамайлаа. Коммунистуудай гудогоороо сэлмэг агаар суурятуулаха, хүнүүдтэй тэдэнине магтан хэлсэхэдэн тэрэндэ эхэл атагайшыне, гомодолтойшыне. Тинбэ яабышыне, цехтэ габшагайгаар, габьяатайгаар ажаллаа. Шадамар слесарин уран нарин гараар бүтэлэн продукция залалта, дабталтагүйгөөр абтадаг болоо. Эрхимээр заһабарилгалаһан паровоз машинистда ямар ехэ улашанартайб гэжэ тэрэ өөрынгөө дүй дүршэл дээрэнэ ойлгоо.

Цехтэ ажаллаһанын дэмы үнгэрөөгүй, гаргаһан оролдогһыне мүн үлөөгүй. Цехын мастер тон һайн, магтаалтай характеристика Станькодо үгөө.

Станько паровоз жолоодохо эрхээ һайхан дахин олобо. Түрүштын рейсдэ гарахада хүсээ туршһандал «мэргэжэлээ мартаагүйбэ» гэжэ тухайла хэбэртэй. Машинистын креслэдэ һуугаад байхадан рывач болон хамаг юумэн хуу дүгэ, түрэл шэнги байба. Тинбшыне, тэрэнине ямар нэгэ хүсэн бариха байһан

Мих. Толкав

шэнги байгаа. Хамаг нүхэдни минн хойноһоо хаража байха гэжэ тэрэ мэдэжэ һэн. «Халуун һуужа халаһан хүн хүйтэн уһашыне уухалда үлээдэг болохо юм» гэгшэнтэй адил тэрэ түрүшынгээр рейсдэ бээсэрид гэжэ, ехэ болгоомжотойгоор ябаба.

—Айһан хэбэртэйш,—гэгшэн үдэрнүүд вагоной боксын хажууда тэрэжэ байһан тоһологдоһоо машинистын шэхэндэ дуудлаба.

Эдэ үгэнүүд Станькоко улаан булгаһаар шабуурлаһандал байба. Рейс эжилбэ. Мысловай станциин түрүштын километрнүүд үнгэрнэ.

—Хүхюунээр ажаллагты, нүмэн дүүд, 3 мянган тоһоһоо дээш ашаа абажа ябанабди,—гэжэ тургуулагдаша коцегар хоёртоо хэлэнэ.

Үннэй танил энэ газар дайлаа ябахалаа, гарнуудайгаа өөлдөө реверс тэшэ харбалзан ошожо, комомтивайгаа ууралай хүсэни мээхээдэ, Станько угаа эхээр барилана. Удаадахи станцида уһа абаха колонжын сорго доро паровозойго байхатай асау, «ниодэнһи гөө хэмжүүр алдаагүй, мартааһыгүй байһаб даа» гэжэ тэрэ өөртө хандаһан хэлбэ. Тендер дээр һээ коцегарай «хүрөө!» гэжэ хэлсэхархад тэрэ бүришыне барилана.

Өөрынгөө габьяата ажаллаар үдэхэдэ нэгэ зэргэлэ жагсаад, дуртай ажаллаа һөөргөө бусажа эрбэ байһан тэрэнэй барь баясхаланыне сэдхэлт соонь орьблдо байба. Ингэжэ өөрынгөө хүсэндэ үтгилжэ алдуугаа мэдэрһэн хүн хараа билса заһардаг, түрүшүүдэй зэргэлэ ородог байба.

Машинистын хүдэр гарай хүсэ мэдэрһэндэ, поезд улам түргэн ябана, үгсүрүүдэ өөрынгөө гүдэлэй эршээр дабан гарана. Урда проектортой яларма гэрэл. Семфорой ногоон галууд амжалта гэгшэ урлална. Мысловай станци вагоннигууд хүндэ состав аян зема да һайнаар түхээрһэн байгаа.

Уданһыгуй Улан-Удэ станци семфорой ашаа ехэтэй аяншанын утган абаба. Автомашинануудай тракторнуудаар ба бусад эр эмсэ гүүдээр, эд бараагаар ашаалагдан һан 3 мянган тоһоһоо дээш ашаа тэй составыне Степан Станько Улан-Удын паровозинуудта Майн 13-й түлөөгүүр твшааба.

Мих. Толкав

Партийна нүлөөгэй нурлуулагдаад байхада...

Михайловска сельсоветэй Лениней нэрэмжэтэ колхоз Закаменай аймагай томо колхозуудай нэгэниһе юм. Нийтнүүд ажахыне хурдан түргөөр хүгжөөхэ тэрэ дүрэн арга боломжотой. Сабшалангай болон бэлшээрин уужам ехэ гавартай, малаар олон, урдан эдлэгдэггүй шэнэ ба боро газар эндэ ехэ.

Гэбшыне, доторой эдэ арга боломжонуд гүйсэд хэрэглэгдэнгүй. Ажалдаа хүгжөөхэ талаар энэ колхоз аймаг дотороо мүнөө гэгдэжэ ябана.

Энэ гэгдэлэй гол шаалтагануудай нэгэниһе юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй-ажахын талаар колхозыне саашадан бөхжүүлэхэ, бии байгаа доторой арга боломжнуудыне гүйсэдөөр хэрэглэхэ хэмжээнүүд абтангүй. Энэниһе түлөө нэн түрүүн колхозой правленин болон партийна организаци тон ехэ эзэмтэй байна.

Колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Фарисеев хүдэлмэреэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска ба февральско-мартовска Пленумүүдэй эрилтын ёһоор дары шэнэдхэн табиха ёһотой байһан аад, тингэжэ шадаагүй. Колхозой партийна организаци 27 коммунистуудтай. Зүгөөр энэ ехэ хүсэн ажахын-политическэ ээлжээтэ зорилгонуудыне амжалтатайгаар шиндхэхэ хэрэгтэ гүйсэдөөр элсүүлгэдэнгүй.

Партбюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Фарисеевий хүдэлмэриһэн гол дутагдал юуб гэхэдэ, хамтаараа зүбшэн хүтэлбэрлэхэ ёһо журамсы

һайнаар сахинагүй. Партбюрогой түсүүд партийна хүдэлмэрид эдэбхитэйгээр хабаадуулагданагүй. Дайрал коммунистуудта партийна жалагбари үгтэнгүй, партийно-политическэ хүдэлмэрид хангалтагүйгөөр хабаадуулагдана. Колхознэ ажалтай шиндхэхы участогуудта олохон коммунистууд түрүү үүргэ дүүргэнгүй.

Партийна организаци болбол ехэнхидэ түсэбгүйгээр хүдэлмэриһэнэ. Жэшэнь, энэ жэлэй январь, февраль һарануудта нүхэр Фарисеев түсбэ зохёһон байбашыне, тэрэнэ партбюрогой засадан, партийна сулһаан дээрэ талһаагүй.

Партбюрогой засадан саг соогоо болоногүй. Энэ жэлэй февраль һарада партбюрогой түсүүд нэгшэше удаа сулһаагүй байха юм. Партийна сулһаануудай гаргаһан шиндхэбэринууд гүйсэдхэлые бодотоор эмхидхэхэ ёһотой байһан аад, партийна бюро тингэжэ шадаһангүй. Энэ ушарһаа партийна организацин баталан абаһан олохон шиндхэбэринууд бөлүүлэгдэнгүйгөөр мартагдашоо. Тэрэ тоодо «КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыне бөлүүлэхэ хэмжээ-ябууланууд тухай» партийна сулһаанай тогтоол отго дүүргэгдэггүй. Нийтн ажахыне саашадан хүгжөөхэ холын хараата шухала асуудалнууд партийна сулһаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнгүй.

Партбюро колхозинуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулангүй. Лескин, элндэнүүд хаа яа үнгэргэгдэхэдөө-шье, колхозой центртэ үнгэргэгдэдэг юм. Холын гүүртэ, отаранууд дээрэ ажалладаг, тарянажалтай бригадануудта хүдэлмэридэг хүнүүдэй дунда политическэ хүдэлмэри отго ябуулагданагүй. Колхозинуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Гүүртэ, отара бүхэн нимэ уялга абаа һэн гэлэй гэжэ нүхэр Фарисеев саарһа бэшээд, «энэниһе хүнэй харахаар газарта нягты» гээд гүүртэнүүдтэ, отарануудта эльгээрхилэн байха юм. Харин нүхэр Фарисеевий «дархалан» социалистическэ уялга ямаршыне гүүртэдэ, ямаршыне отарада зүбшэн хэлсэгдэггүй. Тэрэниһе колхозинуудыне мэдэнгүйгөөр үлэһэн байха юм.

Партбюрогой ба колхозой правленин гэгшүүд холын гүүртэнүүдтэ үсөө ошолог. Тэдэнэй ажал хүдэлмэрине иматгал бухгалтерскэ тоо мэдэнүүднээ багсаадаг байна. Мүү бэшээршыне хүдэлмэридэг гүүртэнүүд энэ яһала бии. Нүхэр Будаев, Тулуев гэгшэдэй даажа байһан гүүртэнүүдтэ мал һайнаар ондо оруулагдажа байна. Үнээдэй ашаг шэмэ бэш гүүртэнүүдэйһинэ энэ нуралгүй ехэ, гэбшыне, эдэ гүүртэнүүдэй малшадай дүй дүршэлыне хэншыне һонирхоногүй.

Колхозой правленин, партийна организацин колхозинуудай агрозоотехническэ нуралсалай хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһантай эбсэжэ байһаар. Хүтэлбэрлэхы хүдэлмэридэ байһан олохон коммунистууд даалгагдан хэрэгтэ харюу-

шье, колхозой центртэ үнгэргэгдэдэг юм. Холын гүүртэ, отаранууд дээрэ ажалладаг, тарянажалтай бригадануудта хүдэлмэридэг хүнүүдэй дунда политическэ хүдэлмэри отго ябуулагданагүй.

Колхозинуудай дунда социалистическэ мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Гүүртэ, отара бүхэн нимэ уялга абаа һэн гэлэй гэжэ нүхэр Фарисеев саарһа бэшээд, «энэниһе хүнэй харахаар газарта нягты» гээд гүүртэнүүдтэ, отарануудта эльгээрхилэн байха юм. Харин нүхэр Фарисеевий «дархалан» социалистическэ уялга ямаршыне гүүртэдэ, ямаршыне отарада зүбшэн хэлсэгдэггүй. Тэрэниһе колхозинуудыне мэдэнгүйгөөр үлэһэн байха юм.

Колхозой правленин, партийна организацин колхозинуудай агрозоотехническэ нуралсалай хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһантай эбсэжэ байһаар. Хүтэлбэрлэхы хүдэлмэридэ байһан олохон коммунистууд даалгагдан хэрэгтэ харюу-

салгагүйгөөр хандана. МТФ-е даагша нүхэр Зарубин, тарянажалтай хоёрдохи бригадин бригадир нүхэр Фролов гэгшэд хуушанайгаал янзаар, хойрог ноһоор хүдэлмэриһэнэ. Тарянажалтай нэгдэхэ бригадын бригадир нүхэр Мункуев полеской хүдэлмэринин эжилжэ байтар өөрынгөө хэрэгээр Улан-Удэ ошожо хэлэн хонгото үгы байгаа.

Партбюрогой секретарь нүхэр Фарисеев өөрөшыне малай гүүртэ, отарануудта үсөө ябадаг. Хоёрдохи жэлээ энэ тушаалда хүдэлмэриһэжэ байбашыне, колхозой ажалыне һайса шудалаагүй, шудалха сагыныше тэрэндэ болодогүй. Юуб гэхэдэ, өөрөө аймагай центр уни удаан сагаар холодоо ошожо гэр бүлэ-нэртээ байдаг юм. Колхозой правленин түрүүлгэшэ нүхэр Линхобоевой, тэрэнэй орлогшо нүхэр Полютаевой хүдэлмэриһэшыне горьтойхон дутагдалнууд бии. Тэдэнэр захирха занларха ябадал олонхи ушарта гаргадаг, үргэн нийтэ колхозинуудтай холбоо барисаа багатай, хүдэлмэ

БАРГАЖАНДА ШЕФСКЭ ҮДЭЛМЭРИ МАРТАГДАШОО

Ажахыгаа саашадан эрдэнэ, орон дотороо ойрын цэцэрлэгтэй ажиллагаа эд товар хоолой, продуктуудыг элч болгохын тулөө бүх союууд хүсэ шадалаа гамнан ажиллаж байна. Промыш-предприятинуудад хүдэлмэр-колхозууд болон МТС-үүддээ абаад, нийтэн ажахыг хүсэ нилээд эхэ тууламжа

Удхашанартай шефскэ хүдэлмэри Баргажанай аймагта эр ябуулагдаж байна? Эмхи зургаанууд, пред-риятия, колхозуудта, МТС-тэ одото тууламжа үзүүлнэб уржа үзэе.

Хүдэлмэри, шефскэ ямаршээр ябуулагдахуй, аймагтай удхашанартай шефскэ үдэлмэри болшоо. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой дээр хүдэлмэри аймагтай эмхи зургаанууд ба предриятинууд колхозууд МТС-ыг шефскэ абаад бага бэшэ тууламжа олгох гэдэн хэмжээ-ябуулагдахуудын, тогтоолуудыг гоо шэжээлэй хэмэе. Тэрэнэйгээр шаха шахуу үнгэрбэ. Хэрэгшэеи промышленна предриятиуд, эмхи зургаануудад абаан колхозуудтаа саг тууламжа байгаа наань, үдэлмэри эхээн хүдэлмэри хэргэеи. Жэжээлхэдэ, гүрэнэй ажахын коллектив (директор нүхэр Скосырский) Карл нэрэмжэтэ колхоздо бага тууламжа үзүүлэ. Тэдэнэйгөө дундааа 15 хүнтэй бри-гад хэлхэжэ, малай шэнэ ба-дээр эхээн хүдэлмэри хэбэ. Шинжада ганса өөрынгөө хү-дэлмэри байха типовой барилгын 25 шахуу процен-т дүүргэ. Гэхэтэй хамта, ай-промышленна предрияти-а эмхи зургаанууд МТС бо-лоодо, бодото дээрээ юушье Жэжээлхэдэ, Баргажанай шэжээлхэдэ (директорын нүхэр Яковлев), партийна эхин организа-ции секретарь нүхэр Машуков) нэрэмжэтэ колхозыг шеф-скэ абаан юм. Тус деспромхоз хүсэтэ техникээр колхозой ажилда, илангаа фермэ-а ажал эхэтэй хүдэлмэриг эхээн ажилгада, адуу малай бай-галь барилгада, мүн огородой

ажал дээрэ ехэ тууламжа үзүүлэ дүүрэн аргатай. Тэдэ, деспромхозой директор нүхэр Хаскевич мэнэ на-хан арай гэжэ нэгэ автомашна 3 хүдэлмэришэдтэйгөө эльгээжэ, 50 шахуу кубометр барилгын модо шэ-рүүлэ. Тинхэ зуураа, нүхэр Хаске-вич хээ болохон хүдэлмэрэ үлүү эхээр сэгнэжэ, колхозой правлени-дэ эхэ мүнгэ түлээ эрилтэ хэбэ. Мүн аймгүйсэдкомой таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд тус колхозыг ба-наад шефскэ абаан нэрэтэй юм. Тэдэнэр 8 нарын турша соо колхо-зой ажалда ямаршье бодото туула-мжа үзүүлэггүй, нэгэ хэдэ хуу-шан номуудыг суглуулжа, колхозой библиотекэдэ тушаалгаар шефскэ хүдэлмэрэ хизаарлаад, мүнөө на-наа амархан хууна.

Тэршэлэн Лениний, Маленковой, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозууд-та шефскэ тууламжа оройдоо үзүүлэгдэнгүй. Тус колхозуудыг шефскэ абаан Баргажанай деспро-хоз (директорын нүхэр Леерко), аймпотребсоюз (түрүүлэгшын нүхэр Бубеев), Усть-Баргажанай загана-най консервын комбинат (директо-рын нүхэр Намолов) партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоо-лыг бэлдүүлэн, дурсагдаша кол-хозуудай ажахыда шефскэ туулам-жа үзүүлгээр энэ гэхэ юушье хэ-ггүй.

Мүнөө, эгээл энэ үедэ, аймагтай колхозууд малаа тобир тарганаар ногоон дээрэ гаргахын, хабарай тарилгыг саг соонь дүүргэхын түлөө оролдоно, зоотехническэ барилгада, мелiorативна хүдэлмэрид бүхэ хүсэ шадалаа элсүүлэ. Гэбэшье, хүдэлмэришэнэй хүсөөр дугалдана. Энэ ушарта колхозуудай малай байрануудыг барилгада шефүүд эхээн тууламжа үзүүлэ ёһотой байгаа. Тэдэ, Баргажанай аймагта шухала удхашанартай шефскэ хүдэлмэрин марттагдашоод байна-нынш тон гэмшэлтэй.

Партиин Баргажанай айком, мүн аймгүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Васильев шефскэ хүдэлмэри-д анхараалаа багаар хандуулна. Тинмэнэнь энэхидэ промышленна предриятинуудай, эмхи зургаанууд-тай коллективүүд шефскэ абаан колхозуудтаа бодото туула хүргээе мартжа байна.

Иймэнэеи Баргажанай аймагта шефскэ хүдэлмэриг ойрын үдэр-нүүдтэ хэрэгшэ, хүдөө ажахыгаа хүржөөлгэдэ олонийг үргэнээр хабаадуулжа шухала.

О. Раднаев, манай корреспондент.



Улан-Удын мебельный фабрикий модо дошо дархан Василий Хороших гэгшын гарбар хэдэн олон байн, бүхэ мебель хэрэгшэ гарбан байна. Мүнөө тэрэ алаанайнгаа даалгабарие 250 процент дүүргэе.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Хороших зөөдөн ливан бүрижэ байна. А. Кузнецовой фото.

Городоо ногооруулхын түлөө

Улан-Удын Городской, Пригород-най, Железнодорожно районуудай үйлсэнүүд болон сквернүүдтэ элдэб янзын набаһата модо болон сэгс-гүүдыг тариха, тэдэниг ногооруул-жа хэрэгтэ городской коммунальна ажахын таһагай дэргэдэн «Горзе-ленхоз» ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Тинэ энэ жэлдэ урда жэлнүүдтэ орходоо илангаа ехэ хүдэлмэри хэ-хээр хараална.

МОДО ОЛООР ХУУЛГАНА

«Горзеленхоз» энэ хабартаа горо-дой үйлсэнүүдыг, сквернүүдыг, го-родской культура ба амаралтын пар-ке, уһанай станице ургамал модо, бөөгүүдээр, үрэ жэмэстэ ургамалууд-аар шэмэлгэхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри ябуулжа байна. Жэжээл-хэдэ, городой культура ба амарал-тын паркта 300 гаран улаянгар, үшөөлэн, хулан, хасуури, улаһан, риветкэ, акаци, үхэр нодэн, вишни, крапчик болон бусад модод, үрэ жэмэстэ ургамалууд хуулгагдаа. Мүн уһанай станиц, городой сквер-нүүд, эмхи зургаануудай, нургуули-нуудай, техникумүүдэй газгауур мо-дод олоороо хуулгагдажа байна.

ШЭНЭ СКВЕРНУД БИИ БОЛГОДОХОНЬ

Энэ жэлдэ басагадай № 9 дунда нургуулин дэргэдэ шэнэ сквер бии болгодохонь. Эндэ 200 шахуу ака-ци, үшөөлэн, улаянгар, 3200 эшэ элдэб бурганаан, мүн 62 квадратна метр талмайда элдэб үнгын сэгсүүд таригдаха юм. Гадна, Пригороднэ районой «Подгорная» үйлсэдэ мүн имэрхүү сквер бии болгогдохоо бай-на. Тэндэ 120 улаянгар, 2 мянга га-ран шэ бурганаан, бөөгүүд, ургуу-лагдаха, 40 квадратна метр талмай-да сэгс, скверыг тойруулан 3 мян-ган квадратна метр талада зүлгэ но-гоон таригдаха байна.

Ингэжэ манай город жэл эрэхэ бү-ри гоё байхан тухэлтэй болохооо гадна, ажалшадан сэнгэхэ, амарха газарнууд олошорно.

УРГАМАЛ СЭСЭГҮҮДЭЭР ХАНГАНА

«Горзеленхозой» сэгсэ ургуулдаг тепличнэ ажахы П. Б. Будничковай хүтэлбэри доро түхэрэн жэлтэй тур-шала хүдэлмэрилнэ.

Эндэһээ городой ажалшад, эмхи зургаанууд хабар, зундаа тусхай горшоогууд соо ургуулан гэртэ, га-заа ургуулжа нэгэ жэлэй элдэб хай-хан сэгсүүдыг абаана.

Нёдондонойхидо орходоо энэ жэл-дэ нэгэ жэлэй сэгсэ ургуулга 80 мянган хэлгээр олошоруулагдаа. 200 гаран элдэб үнгын сэгсүүд тү-рүүшынхэ таригдахань.

Мүнөө горшоогуудта хуулгагдахань сэгсүүд наймаалагдана. Газаа хуулгагдаха нэгэ жэлэй сэгсүүд га-раха нарын 10-һаа эхилжэ худалда-гдаха юм.

Р. Жигитов.

Шахтэринуудай амаралта

Энэ оной эхиндэ хойшо Галуута-Нуурай рудоуправлениин хүдэлмэ-рилэгшэдэй профсоюзай комитет центральна курортнууд ба санатори-нуудта ошохынэ 27 путёвко горня-гуудта үгэһэн байна. Тэрэ тоодо № 5 шахтын проходчик П. С. Кали-нин, № 2 шахтын участогай началь-ник Н. Н. Ростов—Кисловск, № 5 шахтын электровозыг жолоодогшо М. С. Крупеникова, навалотбой-щик Г. А. Миронов Сочи ошхо путёвконуудыг абаа.

Мүнөө местком Галуута-Нуурай эрьсэ шадар амаралтын байшан нээ-хын ба пионерскэ лагерь эмхидхэхын тула бэлдхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

«Красная Селенга» Сэлэнгэ.

Редакцида ерэнэн шүлэгүүд тухай

ШЭНЭЖЭЛЭЛ

Һүүлшын жэлнүүдтэ манай орон дотор ямар ехэ хубилалтанууд болооб! Советскэ арал улам урагшаа давшан, бүри ехэ амжалтануудыг туйлана.

Борьбогой тала. Нэмжыжэ һуна-һан хэдэ ехэ хахалагдаггүй үргэн тэнюун дайлада тракторай гаража, түрүүшын буразда зурлыггахадань, холоһоо харахада тетрадь дээрэ нургуулин үхибүүдэй түрүүшын шугам татаһан юумэдэл адли байна. Хабарай наран халуунар игаана, тракторай үлүүгүд хаа яа ялагад-ялагад гэдлэн үзэгдэнэ.

Нэгэ хубуун тэндэ зогсоно, тракто-рай хойноһоо һарабшалан-һарабша-лан харана. Тэдэ элэ бүгэдэе ингэжэ адуулжа байхадаа тэрэ хубүүнэй зүрхэн сохилонгүй яахаб, дуулангүй яахаб!

Баян Борьёо, мэндэ! гэдэ Д. Буянаев «Борьёо, долгилхош далайдал!» гэдэн шүлэгөө уриханаар эхилнэ.

Борьёо бүтүү тарган, тангарһан малаараа Байхагүйш, гансал суурхажа манайдаа. Хуршанан хурьһешин тоһо бушхатар элдэбэл Харахабын баран — ургасын лэ баян эндэш. Борьёо, Борьёо! одоошье, хүндэлжэ шамайгаа Бурядай Украинахан гэнэлби бартаа, — гэжэ нүхэр Буянаевай шүлэгөө дүүргэдэ үнэншэнгүй байха аргагүй.

Редакцида ерэнэн шүлэгүүдэй олонхын Буянаевай шүлэгтэл хабар тухай бэшгэдэнгүй. В. Очиров (Закамен) «Хабар айлашалаа» гэдэн шүлэгөө ингэжэ дүүргэнэ:

Ажалай дүүрэн хэштэгтэй Арюун хабарнай баларжа байг. Хүхюун сэнгилгэ байдалтай Хүгжэн гоёр яларжа байг. Энэл темэ дээрэ Б. Долсонов (Ага), Шыренов (Хэжэнгэ), Донду-жапов (Бишура), Шыренов (Зака-мен), Нимаев (Сэлэнгэ), Доржиева (Тори), Ц. Очиров (Курумкан), Ла-шев (Бичура), Балданов (Курум-кан), Ш. Бадмаев (Хэжэнгэ) гэгшэд шүлэгүүдыг эльгээжэ.

Шүлэгүүдэй шэнжэлтэнүүдыг хүнүүд хэхэдэ лирическэ шүлэгүүд үсөөн гэжэ тэмдэглэдэг һэн. Манай хараһан шүлэгүүдтэ лирическэ нэгэ дуун бии. Г. Ц. Доржиев, Д. Ула-зьев хоюулаа хамтаржа «Ажалай һүүлээр, үдэшэлэн» гэжэ болохотой дуу зоһоого. Хамтаржа бэшэнэн-дэн ямаршье муу юумэн үгы. Оро-дой литературала Бахнов Костюков-ский хоёр ото сугтаа бэшэдэг бай-на. Тэршэлэн Масс Червинский хоёр, мүн бусадшье олон нүхэд сугтаа бэшэжэ, яһала һайн зоһоо-луудыг толилдог. Дээрэ хэлэгдэлэн «Ажалай һүүлээр, үдэшэлэн» гэжэ дуун соо мориндо морлоод, инагтаа зорижо ябаһан залуу хубүүнэй дура сэхэлхыг авторнууд дулахаһанар харуулна.

Удэшэлэн станһаа хотондоо яаража, Учетчик хубүүн түхэрбэ. Хатарша халзанаа эмээлэн унажа, Хазаарайн амыг угзарба...

Гэжэ бэшэхэдэ яһала нодэндөө тухайлаар, тодорхой үзэгдэл тэдэ ха-руулана. Үшөө энээн соо һайн юумэ-ниин юуб гэхэдэ, залуу хубүүн инаг басагандаа ошожо уулзаба, озоло-до гэжэ байгаад сэгсэ һонигүй-гөөр хэлэнгүй. Муздаһан болиһо-

ниисиншье мэдэгдэггүйгөөр орхиходо уншагшад зүрхөө хүдэлгэжэ, яагаа гэжэб гэжэ ханаагаа зобохо байна. Хэрбээ шүлэг уншаад, хүн зүрхөө хүдэлгөө һаань шүлэгтэй автор хана-һанаа абаба гэшэ. Энэ дуунай даб-талгань зохидохон, рифмүүдүншье шанга хүсэтэй.

Тодо элхэнээр үдэһын дуулнимда Тахын дуун холуур сууряатана. Хүдэлхын хатарна, талын уужамда, — гэжэ тэдэнэр бэшэнэ.

Манай хараһан шүлэгүүдэй дунда нимэ һай-һайн зоһолууд дайралда-башье баһал унжагай удхатай, формоороо хулаханууд шүлэгүүд ябажа ябана. Тинмэ шүлэгүүдэй гол дута-галт юуб гэхэдэ, авторнуудын шү-лэгшье бэшэжэ байһанаа, статьяшье бэшэжэ байһанаа мэдэнгүй. Жэ-шэһэн, нэгэ хүн нормоцоо дүүргэбэ, тэрэниг шагнаба гэдэн баримта байба гэлэй. Тон лэ нимээр статья бэшэхэдэ болоод байха. Зүгөөр, ингэжэ шүлэг бэшэе һаа боложо үгэ-хгүй, болоошье һаа миал толгой холбуулагдаһаараа статьяһаа илгаа-тай материал болохо. Юундэб гэхэ-дэ, поэзи гэгшэ өөрынгөө маягтай, өөрынгөө хуулинуудтай бшуу. Дээрэ хэлгэжэ баримта дээрэ шүлэг бэшэ-хын түлөө нэгэ поэтическэ найруул-жа хэрэгтэй. Исаковский нэгэ үедэ энэ темэдэ шүлэг бэшэхэдэ тэрэнэ ингэдэ дүүргэ һэн:

Много Швернику придется Поработать в этот год. Шверник тинхэдэ СССР-эй Верхов-но Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ байгаа, олон орден хүнүүд абаха гэ-хын орондо Исаковский ингэжэ бэ-шэһэн, эгээл энэ хадаа поэтическэ найруулга бээрээ гэшэ.

В. Будагов «Эб найрамдал» гэжэ шүлэг соогоо арал зон нэгэ на-наатай, «Эб найрамдал тогтоохыг элдэб арадууд оролдонол» г. м. хэ-лээд орхино. Дээрэ хэлэгдэгшэ шэн-ги тинмэ нэгэ урайһайханай шэнжэ үгы. Тингэдэше удхын алдуу хэнэ: Женевскэ суглаһан эхилхы Индо-Хитайнхид хүлэһэн, Тэдэ гансал Индо-Хитайдай арадууд тэрэ конференцины хүлээгэ гэгшэ гү гэ-жэ хүн нураха байна бшуу.

Ч. Батомункуев «Ангарстрой» гэжэ шүлэгөө яһала зохидоор эхилнэ: Ангар жаран далай руугаа Аажамхан долгнэ дабхасуулна. Барилгашаднай хонгёо дуугаа Байгал хүрэтэр суурятуулна. Тэдэ ингэжэ эхилхын эхилхын аад, саашань, сэхын хэлэхэдэ, эхээн удхын алдуу гаргажархина.

Урданай балар сагта Уһанай хүсыг хэрэглэхэ Харанхы манай арадта Хаанаһаа ухаан түрэхэ һэм, — гэжэ бэшэхэдэ юун болоноб? Алдуу. Хэршье харанхы байгаа һаа урдан-даа Ангарыг хазарлахаа хүсэдэг-гүй байгаа гэжэ болохогүй бшуу. Үни урдандаа арал Ангарыг хазар-лахаа хүсэдэг байгаа. Абаад үзэбэл самолёной биш болохоһоо һураггүй урид өөрөө нийдэдэг ковёр (үгышье һаа ковёр-самолёт) тухай хэлсэдэг байгаа бшуу.

Шүлэг бэшэхэдэ эдэ мэтэн юумэ һайса бодожо, үзэжэ байгаад бэшэ-х хэрэгтэй.

Зарим авторнууд шүлэг бэшэхэдэ хүн зондо үни эли болошоһон, хүнэй уншахада һонигүй, хүнэй үнэтэй сар миал хии һалгаха юумэнүүдыг бэшэ-һэн. Жэжээлхэдэ, боори тала бүрхөө-

һэн олон түмэн хонид ябаханда хүн хараад, колхозой хонид гэжэ хэлэл-гэггүйгөөр мэдэхэл. Тэдэ нүхэр Архын гэдэниг лэб колхозой хонид гэжэ ойлгуулхыг оролдоно.

Тала газар дээгүүр Таран бэлшээшэ Тарган томо малнууд Түрэл баян колхозоймнал, — гэжэ тэрэ «Баян колхозоймнай мал-нууд» гэдэн шүлэгөө эхилнэ. Саа-һань байһал нимэ хоёр строфанууд бии, түрүүшын мурһы илгаань юуб гэхэдэ «Т» үзэгтэй орондо «Б» «Х» үзэгүүдээр мурһүүднэ эхилнэ.

Яажашье һаань лэ толгой хол-буулха гэжэ зариман оролдоно. Жэ-шэһэлхэдэ, Вампилова (Тори) ингэжэ бэшэнэ:

Алтан шара наранай Алтан туйата гэрэлдэ Лархан (?) байжа ургаһаар Аргатай (?) сэгсэг байнаш. «Алтан», «алтан» гэжэ дабтахдаа тоһоһон таһаг болоно. Тингээдэше алтан гэжэ үгэ манай шүлэгүүдтэ дан оло дахин ородог, мэдээжэше зарим поэтүүдэй шүлэг соо энэ олоор дайрылдалаг. Зариман «ал-тан» гэжэ үгэ оруулхадан шүлэг-ни алтаршаха гэжэ ханаһан юумэдэл адли болоно.

Энэһинэеи урдах шэнжэлтэнүүдтэ сатирын үсөөн бэшгэдэг тухай хо-до тэмдэглэгдэдэг һэн. Тэдэ, мүнөө-шье баһал тингэхээр байна, сатири-ческэ шүлэгүүд үсөөн. П. Буянтуевай «Моринной гашуудал» гэжэ сатири-ческэ шүлэг соо морин бүхэлэ мо-нолог хэлэнэ, тэрэниг муугаар эдэлдүүлгэдэ зонудыг шүүмжэлнэ.

Мориндо һайнаар уныта! Монсогор таргаар баринта! гэдэ П. Буянтуев шүлэгөө дүүргэнэ. Ингэхэдэнь ямаршье шүлэг боложо үгэнгүй. Морин гэнтэ үгэ хэлэжэ орходоо һөөлшье зохиб бэшэ байна. Энэл темэ дээрэ ондоо сюжет олоод, морин бэшэ, хүнэй жэшэ дээрэ кол-хозой зөөридэ һалимхайгаар ханда-даг хүнүүдэй шүүмжэлжэ болохо байгаа.

Ц. Дымчиков (Ярууна) «Түрүү-лэгшэдэ» гэжэ шүлэг бэшээд, доронь скобко соо «Сатира» гэжэ нэрлэнэ. Энээн соого минл юрэнхы үгэнүү-дээр колхоздо залуушуулай амарха газар үгы гэжэ бэшэ.

Саг тулаал, нүхэр түрүүлэгшэ Саарһанай һайханниг хараал, үзэл(?) Угай ядаханда библиотекээ тайлажа үгыта. Уншаал, оройнгоо һонингоор бахархал.

Ингэжэ бэшэхэдэ үшөө сатира бо-лоногүй. Яахада сатира болохо гэ-жэ нэгэ жэшэ дээрэ хаража үзэе. Советскэ үсын оюун бэлитгэй поэт В. Маяковский хадаа хүдөө зониг мэдэхгүйн, миал городто хөбтэдэг зоһолшонийг шүүмжэлхэе ханаха-даа колхознигыг гансал базаарта мяха абахалаа харадаг гэжэ тэрэн тухай хэлэе һэн.

Х. Намсараев «Үбгэн Гэлэнэй үгэ» гэжэ поэмэ хадаа ехэ хүсэтэй-гөөр бэшгэдэлэн зоһол мүн. Композ-ици тааруулха ба нэгэ юумэн тухай хэлэжэ байгараа нүгөө юумэнд оро-ходоо шүлэгшынгөө формо яажа ху-билганаб, бэшэжэ байһан юумэнэй-гэе удхатай стиль болоод хэлэһинэ-яжа тааранаб гэжэ шэнжэлжэ үзэ-хэдэнь залуу зоһолшодто ехэ туһа-тай байдаг.

Тинмэнэеи залуу бэшгэдэг өөрын-гөө творчестводо мэдээжэ уранзо-хөлшодхоо жэшэ абажа, шүлэг бэшэжэ шадабарья улам һайжаруул-жа ёһотой

Ц. БАЗАРОВ.

РЕДАКЦИДА ЕРЭНЭН БЭШЭГҮҮД

Нүхэр Хомяков ажалшадтай эрилтыг хэрэгсээнгүй

Иволгын МТС-эй дэргэдэхи ма-газинай продавец нүхэр Цыгаль-никий эд бараанай эрьсын түсэб дүүргэхын тула оролдобоше, хүн зоний хэрэгшэе бүхы талаһаань шэнжэлжэ, тэдэнэй эрилтыг хүсэд хангаха тушаа ханалаа табинагүй. Жэжээлхэдэ, тус МТС-тэ хүдэлмэ-рилэгшэ ерэнэн худөө ажахын мэр-гэжэтэд, комсомолцууд—һайнду-ратаниг хубсаһа хунар болон гэ-

рэй ба ажахын хэрэгсэлэй товар-нуудаар хангангүй. Мүнөө мага-зиндаань зунай хубсаһан—малгай, гутал гэхэ мэтэ, мүн гэрэй ба ажа-хын хэрэгсэлэй зүйлнүүд—лампа-нууд, лампын ба сохын шэлнүүд, түмэр хүрэнүүд болон бэшэше зүйлнүүд наймаанда огто байнагүй.

Ажалшадта хэрэгтэй эдэ бүхы зүйлнүүд Бурмонкоопсоюзай базада

элбэг байдаг. Гэбэшье, Иволгын сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Хомя-ков эдэниг олзо багатай жэжэ зүйлнүүд гэжэ хэрэгсээнгүй. Эдэ бүхы дутуу дундууныг харадаа абажа, Иволгын сельпогой хүдэл-мэриг һайжаруулхын тула аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд зо-хихо хэмжэе абаха ёһотой.

К. Демин.

Почто удааруулагдана

Почталон нүхэр Абиудевай өөрынгөө уялдаа хайша хэрэгээр хандадаг дээрнээ ажалшадтай бэ-шгүдтэ үгы болоно, газет, жур-налнууд 4—5 үдэрөөр хожомдожо асаргадана. Холын фермэ, гүүртэ-нүүдтэ хүдэлмэрилжэ байгаа мал-

шад нараар газет, журналнуудаа абаһагүй. Энээн тухай колхозой правлени һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжэе абаһагүй.

В. Балданов. А. Дашив.

ШЭНЭ НОМУУД

Силос даралаа. Силос даралгыг мө-хашаһилтэ, 60 мүнэтэ.

П. Н. Синицын.—Люцернын үр-лэһэн үндэр ургаса. 31 түхэрэг 40 мүнэтэ.

Нургуулида СССР-эй Конституци тухай ургуул. 6 түхэрэг 60 мүнэтэ. Энэ номой бүлэгүүд Москва го-

родой нургуулинуудта СССР-эй Конституцияар заадаг багшанарай дүй дүршэлһөө, мүн Москвагай бу-сад нургуулинуудай багшанарай тү-рүү дүршэлһөө абтажа бэшгэдэг-хэй.

В. Панова.—«Кривичиха» гэжэ роман. 3 түхэрэг 65 мүнэтэ.

Тууламжыа үргэдхэнэ

Материалуудай Управ-ленниин комбинатай хү-дэлмэри (директорын нүхэр Ц. XVIII партсэдын нэ-рэнэй колхозыг шефскэ абаан ажахын хүгжэлтэдэ байна.

Индайхид тус колхоздо ав-шануудтаа хэдэн дахин үгэ-Улан-Удһээ тэжээлэй кон-дүүдэ шэрээхэдэ туһалаа. Индай партиин организациин эр 500 түхэрэгтэ элдэб но-лгожа, колхозой библиотекэ-

Шефүүд үзүүлэд байһан туу-ламжыа бага гэжэ тоолол, һаяхан болохон суглаан дээрэ шефскэ хүдэлмэриг улам үргэдхэхэ гэжэ шийдэ. Тинн Калининэй нэрэмжэ-тэ колхозыг шефскэ үшөө абаад, колхозой квартал соо 50 то-логой үдэрэй байра бариха, тинхэдэ нүгтөөд колхозойнгоо малай фермэ-дэ 100 тонно үбнэ тэжээл шэрээ үгэхэ гэдэн шэнэ уялга абаа. Мү-нөө тэдэнэр уялгаа бэлдүүлжэ эх-лэнхэй.

М. Майоров.

Ильинһээ үшөө дахин асууя...

Хооллолын үе һэн... Хо-лоонон центрын столово соо хүмэе олон. Зарим нэгэ-нүүдэд ээлжэндэ, зарим нь хилээмэтэй табак барин-гэлэгшэдэй бодохыг хүлээ-хэдэ байа зарим хүнүүд нь баряадшыг байна...

Һая партиин айкомой дээрэ аймпотребсоюзай тү-дэ нүхэр Ильин «Столовым» дүрлэри одоо һайжархайн... энэ соогоо хэлэ гэлсэнэ, энэ хэлээ хада одоол һайжар-ш ху га, — гэжэ энхидэ нэгэ залуухан хубүүн хөө-

юун гэдэн юм гэжэб, хөө-рө хахад час һушабадид. Энэ столовы даагшадта хэлэдэ нэ яаха юм, — гэдэ фуражка дуа дээрэ үмдэнэн, ногоон-дын шагта тайлажа, хоёр цармандаа хэжэрхийн хү-дандахадань, урдаһаань: «Силос таанад бэштэ, нуужа — гэжэрхибэ.

Эр байтар нилээд үнхэн нэгэ набтархан бэстэй уур-сэроо улайшаһан официант-тан эржэ: «Уртыг, юу захиабта!» гэдэ дуугарна.

Мякхатай шүлэ, гахайн мя-рагу, сай г. м. захиба. За-хижа ошоһоор үнхэн боложо, асараад табигархиба. Тэ-нэ нэгэ зүлэмэгшын аманда шүлэ мандагар. Тингэлээр шэнгэн уһалиг аад, хоёр өрөөн «мякхатай» шүлэ-гүүдлэн үнхэн хүдэлгэ-гүүшье асарба. Талаан бу-руу нэгэнэй табак соо та-ни хулардаһанай байха-шантыг дуудажа асараад, «нэгэ гэгшэ» гэхэдэнь, «хоёр үгэ хойшо гарбал хоол...» урдаһань харюусажархэб,

«манда хэжэ үгэһынь лэ асарнаб-ди» гэдэ. Ингэжэ нилээ

ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ ЖЕНЕВСКЭ ЗҮБЛӨӨН

ЖЕНЕВА, майн 12. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Гадаадын хэрэгүүдийн министрүүдэй Женевскэ зүблөөний мүнөөдэрэй заседани дээрэ Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлбэ. А. Иден түрүүлэгшээр буугаа.

Хэнийшье мэдэхээр, Индо-Хитадай асуудал тушаа болоһон дискуссин үедэ Францин делегациин наамжа, мүн Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин наамжа элирүүлэн хэлэгдэн байна.

Хэдэн слон газетүүдэй мэдэрхэнэй ёлоор, мүн олон тоото политическэ шэнжэлэгшэдэй наамжаар, майн 10-най заседани дээрэ делегациинь толгойлошо Фам Ван Донгын оруулһан Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин дуралхалууд хадаа дискуссита таарамжатай үндэһэ нууринь боложо үгэхэ юм. Яахадаб гэбэл, тэдэн зүбшэн хэлсэлгэжэ байгаа проблемын сэргэй ба политическэ талуудыг хараадаа абалсана, мүн тон зүб мурөөр Индо-Хитада удаан сагай ба бата бэхи эб найрамдал тогтоохо байна.

Индо-Хитадай асуудалыг эбэй ёлоор шидэхэе хүсэдэг үргэн олонитгэдэ Фам Ван Донгын дуралхалуудай түрүүлэн аятай байн найхан наамжануудыг гутааха ба нимэ шидэхэгэдэ наад хэжэ гэжэ эрмэлзэн, колонизаторнууд ба тэдэндэ туһалдаг Индо-Хитадай тухаймаршад элдэб янзын провокацинуудыг хэрэглэнэ. Мүнөөдэрэй заседани дээрэ Камбоджин маринеточнэ правительствын түлөөлгшын хэлхэн үгэ нимэ провокациин эрхим жэшэ мүн байха юм, түрүүлэгшээр буугша тэрэндэ ээлжээр үгээр үгээн байгаа. Майн 10-да нэгэ чиновник, үбшэнтэни харууналдаг хүн ба боноо алагдаба гэжэ эндэ Женевэдэ гү, али ондоо нэгэ газарта яаралтайгаар зохёогдоһон «Камбоджин правительствын телеграмма» гэрэ хүн тунхаглаба. Тус телеграмма соо энэ ябадалтай түлөө харюусалтан Камбоджоло сүмэрэн ороһон шэнгээр бэшэгдэнэ вьетнамска Аралай арминь сэргэй албагагшадта тохон байба. Кхмертэй юргүүлсэлтын арадай хүдлөөн үгэ энэ гэрэн шэнги, Кхмертэ дай байлдаан «вьетминсүүдэй», тухайлан хэлбэл, вьетнамска Аралай арминь частнуудай сүмэрэн ороһон дээрэһэ болло юм гэһэн шэнги өөрингөө худал үгэнуудыг баталһан түлөө Камбоджин делегаци энэ хуурмаг саарһа хэрэглэнэ байна.

Хуульээр үгэ абанһан баодаевска Вьетнамай делегациин толгойлошо Нгуен Куок Динэй хэлхэн үгэ урда тээхэнэ Камбоджин түлөөлгшын гаргаһан муухай аашын тэрэл яггүй зорилгонуудыг дахнахы байба. Вьетнамска арадай «кубааранги» байһан тушаа тэрэ хуурмаг «халагдалга» харуулаа. Баодаевска ёло журам арад зонийгоо дунда ямаршье дэмжэлэггүй ба имгалт колонизаторнуудай политическэ бэелүүлгшын эзбэг мүн байһанин арасагүй, тинимэше наань, Нгуен Куок Дин гэһэ тэрэнэй правительство Вьетнамай бээ даанги байдалыг туйлажа шадхаа юм гэжэ шэнгээр зүблөөндэ хабаадагшдыг этгүүлэхэ гэжэ туршаба. Энээндэ «лабалга» болгон 1954 оной апрелин 28-най франко-баодаевска декларациин тэрэ эшэ татаба, хэнийшье мэдэхээр, тус деклараци соо Вьетнамда бээ даанхай байдал олгогдохо юм гэһэн хэнийшье, юундшыг уялгалгүй, хооһон найдуулганууд бэшэгдэнэ байха юм.

Агрессорнуудэй сэргүүд вьетнамска арадай эрхэ сүлөөе хамгаалжа байна гэжэ тэрэ нэгэргүүгөөр мэдүүлээд, вьетнамска арада эсэргүү колонизаторнуудай сэргэй агрессии наймларан магтаба. Баодаевска түлөөлгшэ эдэ найдуулгануудта этгэхэе уялжа «Вьетминь» (тайлбарилан хэлбэл, Вьетнамай Демократическа Республика) тэмсэлдэ зогсохо ёлотой гэжэ мэдүүлбэ. Тинимэ болохоор, тэрэнэй эрмэлзэдэг бодото зорилгонь хадаа өөрингөө эрхэ сүлөө ба бээ даанхай байдалтай түлөө олон жэлэйнгэ героническа тэмсэлээр дайшалан абанһан вьетнамска арадай бүхы туйлалтауудыг усадхаха гэһэн ябадал мүн гэжэ баодаевска ёло журамдыг түлөөлгшэ нуоусугүйгөөр харуулан байна. Кхмердхи ба Патет-Лаодохи арадай-сүлөөлгшын хүсүүндэ бээ тушааха ёлотой гэжэ тэрэ баһал нэгэргүүгөөр баадхан хэлбэ.

Өөрингөө энэ наамжын ёлоор Индо-Хитадай арадуудыг дүүрэнээр богоолшохо арга боломжо колонизаторнуудта олгохо ба хэдэн жэлэй турша соо буу зэбсэгэй хүсөөр тэдэнэй туйлажа шадхаагүй юммые бэелүүлэхэ тээшэ зориулагданан дуралхалуудыг баодаевска правительствын түлөөлгшэ оруулаба.

Баодаевска дуралхалууд соо дайн сэргэй байдал гуримшуулаха тушаа хэлэгдэнэ зүйлын тус зүблөөндэ оруулагданан «хүдэлмэрин ямаршье документ» хаража үзээр бэлэн байһан тухай ямаршье удхгүй мэдүүлгээр хизаарлагдана. Тинхэ зуураа дайн сэргэй ябуулгануудыг зогсохо условинуудыг дүүргэлгэ хадаа «уласхоорондын хиналта» доро табигдаха ёлотой гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Вьетнамска асуудалыг политическэ талаарнь гуримшуулаха тухай хэлэгдэнэ бүлэг соонь дээрэ дурсагдаша 1954 оной апрелин 28-най франко-баодаевска декларациинимэ гуримшуулгын үндэһэ нууринь болгодохо ёлотой гэжэ заан хэлэгдэнэ. Баодаевска правительство болбол Вьетнамыг түлөөлгшэ этгэмжтэй гансахан правительство мүн гэжэ харагдаха ёлотой, ондоо үгэнуудээр тайлбарилан хэлбэл, Вьетнамдахи засаг вьетнамска арадаа буляагдажа колонизаторнуудай маринеточнүүдэй гарта үгтэхэ ёлотой гэжэ тус дуралхалууд соо саашан хэлэгдэнэ. Энэ мэтын маринеточнэ журамай засаг имгалт гадаадын гүрэнүүдэй сэргүүдэй хүсөөр байжа шадхаа байһыны элитээр анхаралдаа абажа, баодаевска делегаци Вьетнамда «Нэгдэмэл Науануудай Организациин мэдэл доро уласхоорондын хиналта» байгуулхыг тус дуралхалууд соогоо эртэнэй харагдан байһа. Нунгалтанууд болбол имгалт «бүхы территория дээрэ гүрэнэй (тайлбарилан хэлбэл баодаевска правительствын) засаг тогтоохо гэжэ Аюулгүйн Советэй баталһанай үгүлдэ», хари гүрэнүүдэй хиналта доро үнэргэгдэхэ ёлотой гэжэ баодаевска дуралхалууд тэршэлэн хараалһан байна.

Баодаевска правительствын түлөөлгшын үгэ хэлэжэ дүүргэхэдэнэ Хитадай Арадай Республикын делегациин толгойлошо Чжоу Эн-лайда үгэ үгтэбэ. Чжоу Эн-лай тодо ноёр, этгүүлмэ хурса үгэ соогоо Индо-Хитадай асуудалыг эбэй ёлоор шидэхэ зам харуулаа. КНР-эй делегаци Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин толгойлошын мэдүүлгэ ба дуралхалуудыг дүүрэнээр дэмжэжэ, энэ зүблөөн дээрэ Индо-Хитадахи дайн байлдаа зогсохо ба эб найрамдал тогтоохо тухай асуудал хаража үзэлгэ, энэ асуудалаар таарамжатай шидэхэбэринүүдыг абалгын үндэһэ нуури болгон эдэ дуралхалуудыг абажа болно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Английска делегациин толгойлошо байһанда үгэ хэлхэн Иден, тэрэнэй наанахада, тон түрүүлгэ Индо-Хитадахи тулалдаануудта эсэ табиха хэрэгтэй гэжэ бүүдөөнэ зүбшөөнэ ёлотой гэжэ мэдүүлбэ. Диен-Биен-Фуудахи шархатагдах тухай асуудалыг шидэхэ хэмжээнүүд харагдажа эхилэхэ гэжэ тэрэ тэмдэглээд, нимэ асуудалуудтай харюу үгэхэ үлөөд байна гэбэл: нэгдэхээр, хоёр талын сэргүүд тухай районуудта сугларуулагдаха ёлотой гэжэ зүблөөндэ хабаадагш зүбшөөнэ гэшү гү, хоёрдооор, Лаос ба Камбоджа «онсо категорило орохо байна» тэдэнэй территория дээрэһэ «Вьетминь сэргүүд гаргагдаха ёлотой» гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад зүбшөөхэ байна гү гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Вьетнамай Арадай арми Кхмер ба Патет-Лаогой газарта «сүмэрэн ороо» гэжэ баталан хэлхэн үгэнуудэй тэнэг, худал байһанин дискуссин үедэ тодорһон болоһошье, Иден энэ асуудал табигдан байна. Вьетнамдахи хоёр талын сэргүүдэй сугларха районуудыг хэн тодорхойло ёлотойб, мүн дээрэ дурсагдаша хэмжээ-ябуулгануудыг бэелүүлгэдэ уласхоорондын комиссинуудай хиналта табиха хэрэгтэй гү гэһэн асуудалыг шидэхэе шухала гэжэ саашан Иден мэдүүлбэ. Энэ хиналтыг заабал Женевскэ зүблөөндэ хабаадалсанан ороноуд бэшэ, харин Нэгдэмэл Науануудай Организациин оролодог тусхай тоото ороноуд бэелүүлгэдэ байгаа наань дээрэ гэжэ ханадаг тухайгаа Иден нэмжэ хэлбэ.

США-гэй делегациин толгойлошо Смит Вьетнам тухай асуудалаар хэлсэн баодаевска правительствотай баталагдаха ёлотой, Вьетнамай

Демократическа Республикын правительство мэдэрэгдэхэ ёлотой гэһэн баодаевска правительствын делегатай дуралхалыг зүбшөөнэб гэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшад Иденэй табиган имгалт тэдэ асуудалуудыг зүбшэн хэлсэлгэдэ анхаралаа хандуулаха ёлотой гэһэн наамжыг тэрэ зүбшөөрбэ.

Лаосой маринеточнэ правительствын түлөөлгшын баодаевска делегациин мэдүүлгыг зүбшөөнэб гэжэ хэлхэнэй хуульээр Ж. Бидо үгэ хэлбэ. Заседанин эхиндэ тунхагдалһан «Камбоджин правительствын телеграмма» тушаа «наанага зобон» мэдэрэлтэ харуулнаб гэжэ тэрэ хэлэхэдэ, энэ аашын бодото уг удхынь тэрэнэй үнэнтэ зорилгынь, энэгээрээ элирүүлгэрхэн байха юм.

Вьетнамай Демократическа Республикын зүгөө «Лаос ба Камбоджыг дайлан абаха гэһэн олон тоото нэдэлгэнүүдэй хэлэжэ байһан үедэ бидэнэр байнаб», — гэжэ Бидо мэдүүлбэ. Болото байдалыг гажан хазагайруулан эдэ худал үгүүд хадаа национально-сүлөөлгшын ба бээ даанхай байдалтай түлөө тэмсэл ябуулаха байһан Кхмер ба Патет-Лаогой демократическа правительствонуудай эзбэгтэ хүсүүндэ усадхаа тээшэ зориулагданан өөрингөө дуралхалуудыг баталан дэмжхын түлөө Бидоло хэрэгтэй болон байна. Баодаевска правительствыг Вьетнамай гансахан «хуулиг правительство» гэжэ тоолодог байһан тухайгаа мэдүүлээд, Бидо вьетнамска арадай национальна эрхэнүүдыг мэдэрхэнэй үндэһэ нуури дээрэ Вьетнам тухай асуудалыг шидэхэгэдэ тэрэнэй делегациин дуралгуй байһанин дахин харуулаба. Тэрэнгүйгэ хамта, имгалт, француска делегациин дуралхалууд соо дуралдаһан гансал тэдэ асуудалуудыг зүбшэн харалгада анхаралаа хандуулхыг дуралдаха, француска делегациин толгойлошо Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо бүхы проблемые юрэнхы дээрэн зүбшэн хэлсэлгэнэ хулжаха гэһэн эрмэлзэлгэ гаргаба.

Вьетнамай Демократическа Республикын делегациин толгойлошо Фам Ван Донг мэдүүлгэ хэжэ, тэрэн соогоо Кхмер ба Патет-Лаодохи бодото байдалыг хазагайруулан, буруугаар харуулаха гэһэн зарим делегацинуудай нэдэлгэнүүдыг элишлэб, тэдэ хэнийшье мэдэхээр, эдэ ороноудай түлөөлгшэдыг уриха тухай асуудал шидэхэгдээгүй зандаа үлхөөр.

Женевскэ зүблөөний зорилго болбол тэндэх бүхы арадуудай национальна эрхэнүүдыг найдуулан, Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо ябадал мүн болно гэжэ Фам Ван Донг хэлбэ. Вьетнам, Кхмер ба Патет-Лао болбол географическа талаараа нэгэн бүхэл байдалтай ба бүхы талаараа бээ бээтэйгэ нигта харилсаантай байдаг юм. Орондонь харин сэргүүдэй сүмэрэн ороһон сагнаа хойшо Вьетнам, Кхмер ба Патет-Лаогой арадууд национально-сүлөөлгшын тэмсэлдэ нэгдэнэ байһа. Индо-Хитадыг эзлэхэ гэһэн шэн эзэмдэлгэдэ эсэргүү мүнөө үшэн эсэргүүлсэлтын тэмсэлэй үедэ энэ нэгдэлһын бүри эхэ нигта болонхой. Вьетнамай урда талын зарим районуудта кхмернууд ажаһуудаг, мүн тэршэлэн Кхмертэ 300 мянганһа үсөөн бэшэ вьетнамецууд тоолододог гэжэ Фам Ван Донг заан хэлбэ. Вьетнамай Урда талада сэргэй абуулга хэжэ байһан арчейскэ частнуудта кхмерсүүдтэй мур мурөө хашасалдан дайлагдаха ябадал шар энэгээр тайлбарилдагдаха байна гэжэ Фам Ван Донг хэлбэ. Мүн Кхмертэй зарим арчейскэ частнууд соо Кхмертэй гражданинуудыг, тэршэлэн вьетнамецуудыг оролодог юм. Патет-Лаодо бүхы орон соонь багахан бүлгүүд болон нуури район тарнахы вьетнамецууд Патет-Лаогой арадай востанинда олоор хабаадалсанан ба эсэргүүлсэлтын хүдлөөнэй эхилхэнэ хойшо тэрэнэй армия оролоһон байна.

Индо-Хитадай гурбан арадуудай хани харилсаанай ба харилсан туһалсалгын үзэл үдэрхөө үдэртэ бэхжэжэ байна гэжэ Фам Ван Донг тэмдэглэбэ. Индо-Хитадай гурбан арадуудай нэгдэл болбол адли тэгшэ эрхын, харилсан туһалсалгын ба бээ бээнгэйгэ суверенитэдыг хүндэлгын үндэһэ нуури дээрэ тогтобо гэжэ сонсоһон Вьетнамай, Кхмертэй ба Патет-Лаогой нэгдэмэл национальна фронтнуудай түлөөлгшэдэй конгрессэй деклараци дотор энэнь эли тодоор харуулагдан бай-

на. Зүблөөн хадаа Кхмер ба Патет-Лаодохи сүлөөлгшын хүдлөөн «хари гүрэнэй сүмэрэн оролго гэшэ» гэһэн буруу наамжа дээрэһэ үндэһэлхэ бэшэ, харин эдэ баримтанууд дээрэһэ үндэһэлхэ ёлотой гэжэ хууль дээрэн Фам Ван Донг мэдүүлбэ.

Шэнэ юумэ юушье хэлээгүй. Камбоджин түлөөлгшын үгэ хэлхэнэй хуульээр СССР-эй делегациин толгойлошо В. М. Молотов үгэ абаба.

Тус зүблөөн Индо-Хитадахи событнууд тухай асуудалаар табан наамжануудыг шагнаһан байна, советскэ делегаци энэ зүблөөн дээрэ хэлэгдэн үгэнууд тушаа, мүн эндэ оруулагданан дуралхалууд тушаа өөрингөө наамжыг хожомын хэлэхэ юм гэжэ Молотов хэлбэ.

Мүнөө советскэ делегаци мүнөөдэрэй заседанин эхиндэ телеграмма тунхаглан Камбоджин түлөөлгшын хэлхэн үгэ тушаа тогтожо хэлэхэ шухала дээрэ тоолоно гэжэ Молотов мэдүүлбэ. Тэд бидэнэр энэ телеграмма абаагүй, хараагүй байһабди. Энэ телеграмма хэнһэ абтаһынь, тэрэн соо хэлэгдэнэ событнуудай ямар удхатай бидэнэр мэдэнгүйбди. Энэ телеграмма соо бэшэгдэн ябадалтай түлөө хэн харюусахан баһал мэдэгдэшгүй. Магад, энэ мэдэлгэ өөрингөө удхашанартай юм бээ. Яабаһе арад зондоо этгилтэй найдабарит засаггүй байдал хүн зондоо мар ехэ гашуудал асардаг тухай энэ ябадал гэршэлнэ гэшэ.

Энэ зүблөөнэй зорилго хадаа Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо асуудалуудыг хаража үзэхэ хэрэг мүн байха юм гэжэ Молотов хэлбэ. Харин Камбоджин түлөөлгшын тунхаглан телеграмма имгалт Камбоджодохи засагтай дуту дунда тухай гэршэлнэ гэшэ, зүгөөр энэ телеграмма тус зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэлгэжэ байһан асуудалда хабаатай байһанин харгаданагүй.

Молотовой энэ ажаллалтатай лашарамдуулан Бидо дээрэ дурсагдаша телеграммыг өөрөөшье хараагүй гэжэ мэдэрбэ. Тинбэшье, энэ худал хуурмаг телеграмманга үндэһэлэн Вьетнамай зүгөө Камбоджодо сүмэрэн ороһон ябадал гараһан шэнгээр тэрэ баһа дахин таамагаар лаблан хэлбэ. Нээрээшье Индо-Хитадай гүрэнүүдэй территория дээрэ хари гүрэнүүдэй сэргүүд бии юм. Тэд эдэ сэргүүд Индо-Хитадаа хэдэн араад мянган километртэ орошодог ороноудтаа эрхэн байна, сохом эдэнэр лэ Индо-Хитадай арад зонинь хоодахын түлөө мүнөө үшэн эзбэг хэрэгдэлгэ байна гэжэ энээнэй дашарамдуулан Фам Ван Донг тэмдэглэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн, өөрингөө мэдэрхэн ёлоор, нидөөрөө хараагүй телеграмманга үндэһэлжэ тухайта тошолол гаргаһан тушаан В. М. Молотов гайхаһанаа мэдүүлбэ.

Ангүй байдалда ороһон Бидо дээрэ дурсагдаша телеграмма соо хэлэгдэн хэдэн хүнүүдэй үхэлые зарим нэгэн тоонгүй гэшэ ха гэһэн нанал хүнүүдтэ түрүүлхыг оролодо.

Энэ ушарта хүн бүхэнэй ами наһынь үндэрөөр сэнгнэхэ шухала тухай, мүн тэдэнэй эрхэ сүлөөшье хангадаггүй, ами наһыньсэ сахижа шаладаггүй засагтай мэдэл дэрэ байһан хүнүүд тушаа анхарал оролодог гаргаха тухай хэлсэн боложо байна бэшэ гэжэ Молотов Бидоло хэлбэ. Харин эндэ хэншье харуулагдаагүй, тинимэһэ хуулигаар нэгэ түрүүлгэ телеграмма тухай хөөрлөөн боложо байна. Хэрбэ бидэнэр зүблөөнүүд дээрэ тухайгай захяагаар бэшэгдэн нэгэ телеграмма мүнөөдэр карманһаа гаргажа, үлөөдэр нүгөөдөн гаргажа байгаа наа бидэнэр өөрингөө зорилдо хүрэхгүйбди гэжэ Молотов мэдүүлбэ. Нимэ ябадал маниге гол зорилгооомнай хажуу тээшэн абааша байна. Бидэнэр Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо хүсэлтэйбди, энэ асуудалаа зүбшэн хэлсэлгэдэ түргэн орохо буримнай, үлэмж олон хүнүүдэй ами наһан абагдаха байна.

Хэнийшье хараагүй, хэнийшье уншаагүй телеграммыг уншахынь зүбшөөл үгэжэ Камбоджин түлөөлгшэдэ үгэ үгэһэнгөө түлөө түрүүлэгшээр нууһан бии харюусаһан гэжэ Иден мэдүүлбэ.

Үлөөдэр майн 13-да корейскэ асуудалаар заседани болохо, нүгөөдэрэй, майн 14-нэй заседани Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо тухай асуудалда зориулагдаха байна гэжэ Иден сонсоһоб.

Энэгээр заседани хаагдаа.



Энэ жэлдэ манай республикын столица—Улан-Удэдэ байрһан ба культурна эмхи зургануудай нилээд олон гэрнүүд баригдахаар хараалагдана. Мүнөө городской центртэ, захяарнь томо томо байшануудай торхонууд үдэр бүри урган бодожо байна. Улан-Удын культура ба амаралтын парк... Советскэ Союзай 16 союзна республиканыудай ба арадай демократин ороноудай туугууд жэрхлэдэн намилзана. Парк энэ жэлдэ хэзэ хэзээнхилхэ хайнаар түхээрэгдэ. Тэндэ хүүгэдэй наадаха талмай, зунай театр, бохор ба танцын талмайнууд гоё найханаар шэнэлэн булдагданхай. «Бурмонголгострой» трест энэ жэлдэ культура ба амаралтын паркын талмай дээрэ спортивна залай эхэн байһан бариха захалаа. Энэ зал хамта дээрэ 425 квадратна метр талмай ээлхэ юм. Тэндэнэ спортивна зал, вестиболь, спортивна кружогуудай хүдэл-

мэрилхэ таһагууд, душ мэтэ байха. Барилгын хүдлэмэриг хашуулан байһан ашадэсаяник Николай Елзэев Лопатин хүтэлбэрилнэ. Н. Лопатин участогайнга мэрэни хайнаар эмхилхэ ба социалистическэ мурдэлгэрүүлхэнэй ашаар ажал хэжэ бүтээхэ туһана. Майнда тээхи социалистическэ рысьөөндэ оролсоод, барилшад апрель харынгаа дара бари 140 процент дүүргэрысьөөндэ нүхэд Алиев, Маревской бригаданууд түгжэ ябана. Нүхэр Алиев талдын гэршүүдэй дунда барья 200 проценттэй доод дүүргэдэг хүн мүнөө үгэ мүнөө барилгашад секторин нэгэн болотор барилбухы хүдлэмэриг дүүргэн зорилго урда тэрэнэ бэелүүлхын тула тусусахы мэдэнгүй хүдлэмэригэ байна. Текстнь Е. Риччиови Фотонь В. Штини

Михаил Ботвинник шатараар дэлхэйн чемпионой нэрээрэгтэй зандаа үлэбэ

Шатараар дэлхэйн түрүү нуури эзэлхын түлөө матчын 24-дхи, түгэсхэлэй парти майн 13-да Москвада П. И. Чайковскийн нэрэмжэтэ Концертнэ зал соо наадагдан байна. Ботвинник сагаанаар наадаа. Смыслов хадаа энэ матчын үелэ хуушанин индийскэ хамгаалагшс табадаха хэрэглэ. Тинхэдэ Ботвинник найдамтайгаар ба үхсэлтэйгээр наадалга хангадаг дэлгэрэнгэ вариантнуудай нэгые хэрэглэнэ байна. Бодонуудаа зүбээр табижа шадан дээрэһэ 12-дох иябалдаа дэлхэйн чемпионон хүсэ эхэтэй позишитай болоо.

Хараар наадагша хадаа ферзын талын хубида урдаһаан дэлхэйн оролдон байна. Михаил Ботвинник саашада өөринь дэһэ бүри найжаруулаха наадагшы өөшөөг хамгаалаа баодхон байна. 22-дох иябалдаа Смыслов сэхэе дуралдаһан, Ботвинник зүбшөөһон байна. Тини шатараар дэлхэйн нуури эзэлхын түлөө матчын тэмсэлтэйгээр хоёр хара үргэлжэлэ, 12:12 гэһэн тоо дүүрбэ. Мүрысөөнэй условинь ёһотой Ботвинник дэлхэйн чемпионой гэтэй зангаараа үлэбэ.

„Восточно-Сибирский путь“ газетын нэрэмжэтэ эстафета

Иркутск городто «Восточно-Сибирский путь» газетын нэрэмжэтэ эстафетэ 2-дох иябалда бодоо. Эндэ Зүүн-Сибирини түмэр замай станцинуудта үнэргэгдэнэ эстафетүүдтэ түрүү нууринуудыг эзэлһэн команданууд хабадалсаа. Эстафетэдэ хамта дээрэ 160 команданууд хабадалсаа. Тэрэ тоодо манай республикаа транспортан «Локомотив» обществоноо 2 команда, түмэр замай техникумэй, хубүүдэй № 68 ба басагадай № 65 хуруулинуудай, Горхон, Галуута-Нуур станцинуудай команданууд ороһон байна.

линийхид — хоёрдох ба Удинский № 9 хуруулинуудыг бадахы нуури эзэлэ. Эхэнэрнүүдэй дунда урилдаанда Иркутск станциманда түрүү, Улан-Удын спортивн «Локомотив» — мүн, мүн Улан-Удын түмэр техникумэй команда гурбадаа абанан байна. Эршүүлэй хоорондо бодоорысьөөндэ иркутскийн хуруулинуудай Иркутск городской түмэр замын кумэй команда хоёрдох, Удын түмэр замай телепортсменүүд гурбадаа үнэргэлээ.

Эстафетэ 4 бүлэг болгожо хубаадад, басагадай, хубүүдэй, эхэнэрнүүдэй ба эршүүлэй хоорондо үнэргэлээ.

Улан-Удын басагадай № 65, Иркутскын басагадай № 42 хуруулинуудай командануудай хоорондо шанга тулалдаан боложо, улан-удынхид табадахы этап хүрэтэр түрүүлжэ ябад, һүүлшын 100 метртэ иркутскийнхидта ахигдаа. Тини улан-удынхид хоёрдохы нуурида гараа.

Хубүүдэй дундаһаа Улан-Удын № 68 хуруулини спортсменүүд нэгдэхэ, Иркутскын № 80 хуруу-

линийхид — хоёрдох ба Удинский № 9 хуруулинуудыг бадахы нуури эзэлэ.

Хуульээр театралны дээрэ эстафетын һүүлшын боложо, илалта туйлаһан соо нуудтэ шагнал болон грамота барюулагдаа. Түрүү нуури эзэлһэн нуурида «Локомотив» обществоны вейд үнэтэ шагнал ба грамота мүн элэ командануудай тус бүридэн грамота барилгын хуури эзэлжэ кубок болон мотаар шагнагдан байна. Я. Шин

Эстафетэ 4 бүлэг болгожо хубаадад, басагадай, хубүүдэй, эхэнэрнүүдэй ба эршүүлэй хоорондо үнэргэлээ.

Улан-Удын басагадай № 65, Иркутскын басагадай № 42 хуруулинуудай командануудай хоорондо шанга тулалдаан боложо, улан-удынхид табадахы этап хүрэтэр түрүүлжэ ябад, һүүлшын 100 метртэ иркутскийнхидта ахигдаа. Тини улан-удынхид хоёрдохы нуурида гараа.

Хуульээр театралны дээрэ эстафетын һүүлшын боложо, илалта туйлаһан соо нуудтэ шагнал болон грамота барюулагдаа.

Түрүү нуури эзэлһэн нуурида «Локомотив» обществоны вейд үнэтэ шагнал ба грамота мүн элэ командануудай тус бүридэн грамота барилгын хуури эзэлжэ кубок болон мотаар шагнагдан байна. Я. Шин

«Эдэ конвенцинуудыг 61 талдаа, 36 гүрэн ратификацион тификацилаагүйшүүлэй тоодо ба Англи оролсоно».

Редактоной Д. Л. ЛОБСАНА

Индо-Хитадай асуудалыг Женевэдэ зүбшэн хэлсэлгэ тухай Хитадай газетэ бэшэнэ

ПЕКИН, майн 13. (ТАСС). Индо-Хитадай асуудалыг Женевскэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэлгын хойноһоо Хитадай олонитгэ болон бүхы хитад арад тон ехэ анхаралтайгаар ажаглаха зуураа, энэ асуудалаар Вьетнамай Демократическа

Республикын делегат Фам Ван Донгын оруулһан дуралхалуудыг шуд мэдэжэнэ. Мүнөөдэр тунхаглан шэнжэлэл соогоо «Бэйзинжинбао» газетэ нигэжэ мэдэсэнэ: Индо-Хитада эб найрамдал тогтоохо тухай асууда-

лаар Фам Ван Донгын оруулһан дуралхалууд хадаа Индо-Хитадай проблемые эбэй ёлоор шидэхэ эли тодо ба тодорхой зам заажа үгэнэ. Эб найрамдал, бээ даанхай байдал, нэгдэл ба демократи хадаа Вьетнамай, Кхмерэй болон Патет-

Лаогой арадуудай шухала интересүүд, бодото эрхэн бшуу. Фам Ван Донгын дуралхалууд уласхоорондын түшүүрилыг һулуруулагда шүглүүлэгдэн эрилтэнуудтэ хүсэд зохилодо гэжэ газетэ оксо тэмдэглэнэ.